

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

4t TRIMESTRE 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de TORTOSA

 Cambra de Comerç
de Valls

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

**INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA**

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

4t TRIMESTRE 2020

ÍNDEX

1. Visió de l'economia mundial	3
2. L'economia espanyola i la catalana	5
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre	8
4. Dinàmica demogràfica	10
5. L'ocupació i l'atur	12
6. La contractació laboral	17
7. Expedients de regulació de l'ocupació	19
8. Afiliació a la Seguretat Social	21
9. L'oferta empresarial	23
10. Altres indicadors d'activitat: el Port de Tarragona i l'Aeroport de Reus	26
11. L'activitat turística	29
12. La variació de preus	33
13. El finançament de l'economia	35
14. El comerç amb l'exterior	39
15. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts	43

1. Visió de l'economia mundial

Al mes de gener de 2021 l'FMI ha actualitzat les perspectives de l'economia mundial i ha valorat que, tot i la incertesa que comporta la realitat de la Covid-19, l'economia mundial creixerà un 5,5% l'any 2021 i un 4,2% l'any 2022. Les darreres previsions pel 2021 han augmentat en 0,3 punts, amb la confiança que els efectes de la vacuna podran consolidar aquest creixement. Aquesta situació es contempla per l'estimació de la variació del PIB mundial al 2020, que ha estat 0,9 punts millor del previst (de -3,5%).

L'economia mundial creixerà un 5,5% l'any 2021

Als tres anys representats al quadre 1 (en què es mostren les estimacions de l'any 2021 i les previsions per a 2021 i 2022), el PIB mundial registra unes variacions molt accentuades entre països a causa de la interrelació entre el control de la pandèmia i les repercussions econòmiques que això ha tingut. L'any 2020 l'únic país amb creixement ha estat la Xina; en canvi, les projeccions estimen que l'any 2021 les variacions positives del PIB seran generalitzades, tot i que les lideraran la Xina i l'Índia. El mateix es preveu per a 2022. Pel que fa al ritme de creixement d'aquests dos anys, a finals de 2022 tot just s'haurà assolit el nivell de 2019 en la majoria de països de la zona euro, mentre que Itàlia i Espanya romandran per sota, cosa que previsiblement també succeirà al Regne Unit i en algunes de les considerades economies emergents.

Quadre 1. Variació interanual del PIB (%).

	Estimació		Projecció		Comparació
	2020	2021	2022	2019 - 2022	
PIB mundial	-3,5	5,5	4,2	106,08	
Economies avançades	-4,9	4,3	3,1	102,26	
EEUU	-3,4	5,1	2,5	104,06	
Japó	-5,1	3,1	2,4	101,26	
Regne Unit	-10	4,5	5	97,81	
Zona Euro	-7,2	4,2	3,6	101,43	
Alemanya	-5,4	3,5	3,1	100,46	
França	-9	5,5	4,1	100,32	
Itàlia	-9,2	3	3,6	96,98	
Espanya	-11,1	5,9	4,7	97,27	
Economies emergents	-2,4	6,3	5	108,94	
Xina	2,3	8,1	5,6	116,78	
Índia	-8	11,5	6,8	109,56	
Rússia	-3,6	3	3,9	103,16	
Brasil	-4,5	3,6	2,6	101,51	
Mèxic	-8,5	4,3	2,5	97,82	
Aràbia Saudita	-3,9	2,6	4	102,54	
Nigèria	-3,2	1,5	2,5	100,71	
Sudàfrica	-7,5	2,8	1,4	96,42	
Països d'ingressos baixos	-0,8	5,1	5,5	109,99	

Itàlia i Espanya romandran per sota

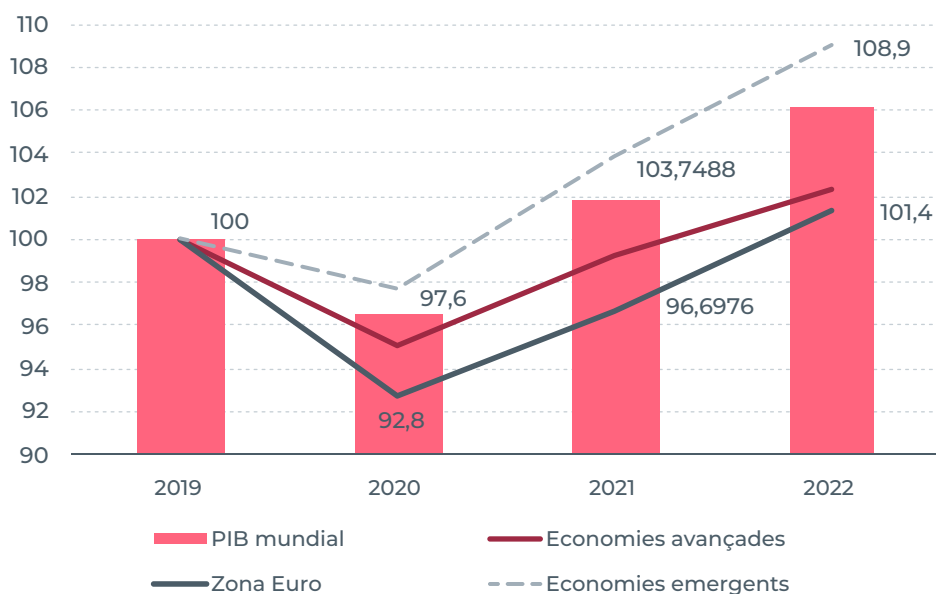
En gris, per sobre del creixement mundial. En vermell, 2022 per sota de 2019.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del FMI, informe «Perspectives de l'economia mundial» (gener de 2021).

Al gràfic 1 es mostra de manera més representativa la variació del PIB en comparació de 2019. L'economia mundial assolirà aquests nivells el 2021, mentre que a la zona euro el creixement perdrà el dinamisme d'aquest impuls que es tindrà a partir de 2021 i arribarà als nivells de l'any 2019 tot just a finals del proper any.

La zona euro el creixement perdrà el dinamisme d'aquest impuls

Gràfic 1. Evolució del PIB en comparació de 2019 (Índex 100 = any 2019).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del FMI, informe «Perspectives de l'economia mundial» (gener de 2021).

L'informe del FMI inclou una sèrie de valoracions sobre el creixement econòmic i la possible recuperació a través de la sostenibilitat i les consideracions ambientals. D'altra banda, considera que, per controlar la pandèmia, és necessària una àmplia col·laboració i cooperació internacional que reforci el fons per a l'accés global a vacunes (COVAX), asseguri la liquiditat internacional i assumeixi elevats nivells d'endeutament. Tot i això estarà condicional a que el teixit productiu i la mobilitat recuperin l'activitat que tenien abans de 2020.

L'informe del FMI inclou una sèrie de valoracions sobre el creixement econòmic

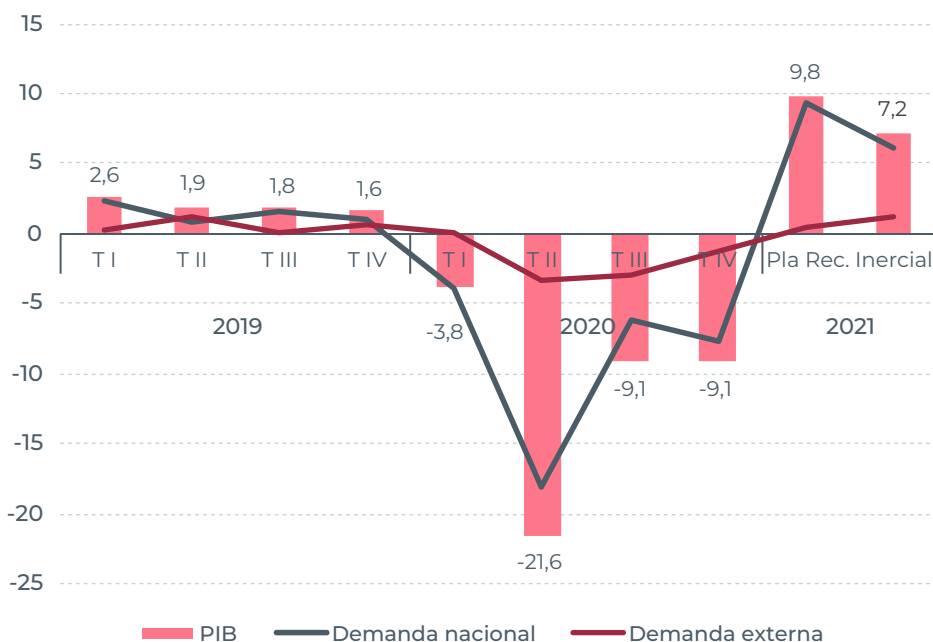
2. L'economia espanyola i la catalana

La taxa de variació intertrimestral de l'activitat econòmica va oscil·lar molt durant 2020 (gràfic 2) i ha passat d'un primer semestre amb fortes caigudes del PIB a un segon amb augments. En concret, d'una davallada de -9,7% als primers tres mesos i de -14,4% al segon trimestre es va passar a un augment intertrimestral del 14,1% al tercer trimestre i del 3,1% al quart, cosa que ha comportat una disminució interanual de -9,1% a finals d'any. La major mobilitat del tercer trimestre i el final de l'estat d'alarma van impulsar notablement la demanda interna, l'indicador de la qual va créixer de manera significativa, tot i que durant el darrer trimestre de l'any aquest creixement es va moderar per la segona onada de la Covid-19, que també ha tingut lloc a Europa i els Estats Units, cosa que ha frenat les exportacions. La demanda interna explica, pràcticament, la totalitat del creixement, que té com a element principal el consum; mentre que la formació bruta de capital i les exportacions cauen, cosa que comporta un efecte negatiu de la demanda externa sobre el PIB.

Disminució interanual de -9,1% a finals d'any

Les expectatives per al quart trimestre eren superiors a les dades que s'han registrat, fet que ha portat a reconsiderar les perspectives de creixement del 2021 en alguns punts. Aquesta és la consideració generalitzada entre els estudiosos de l'economia espanyola i de la catalana, així com al FMI, encara que les estimacions dels pressupostos de l'estat assenyalin unes dades superiors. Les mesures de política econòmica que determina el Govern són contínues en consideracions fiscals, concursos de creditors i ERTOS, a fi d'actuar sobre la liquiditat i d'ajudar per poder mantenir nivells d'activitat, ja siguin de consum de les famílies o de compromisos empresarials.

Gràfic 2. Taxa de variació interanual del producte interior brut a Espanya (%).

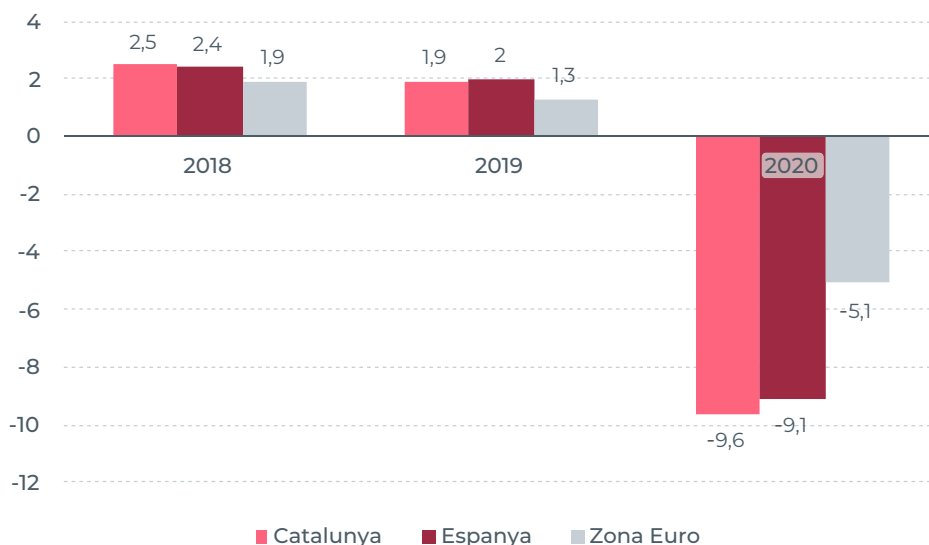

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i del Ministeri d'Assumptes Econòmics.

La situació a Catalunya és similar a la del conjunt de l'estat, amb petites variacions registrades per particularitats estructurals, essencialment de l'oferta econòmica. Si bé el 2019 es va créixer una dècima menys que al conjunt espanyol, l'any 2020 el descens ha estat 0,5 dècimes superior (gràfic 3). Així mateix, tot i que tant a Catalunya com a Espanya la variació del PIB va ser superior comparada amb la de la zona euro en els dos anys anteriors, al 2020 la caiguda també ha estat molt més forta, amb una diferència de quatre punts.

La situació a Catalunya és similar a la del conjunt de l'estat

Gràfic 3. Variació interanual del PIB. Visió comparativa (%).

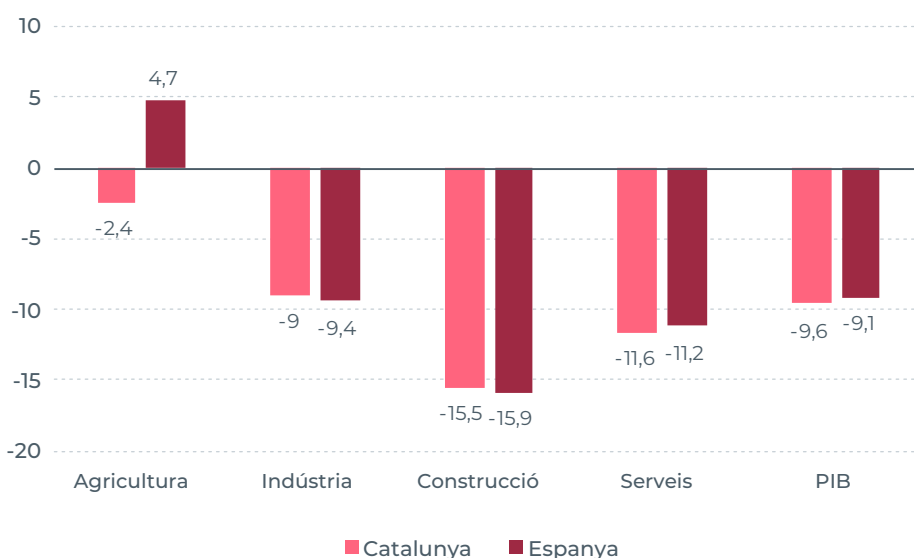

Font: Elaboració pròpia a partir dels indicadors de conjuntura de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als diferents sectors (gràfic 4), l'economia espanyola mostra un dinamisme significatiu en el sector primari, fet que no s'ha replicat en l'economia catalana, en què el dinamisme d'aquest sector ha caigut (-2,4%). En canvi, el sector industrial i la construcció han experimentat una disminució superior al conjunt espanyol que a Catalunya. Respecte als serveis, ha passat el contrari i, atès el pes d'aquesta activitat en el conjunt de l'economia, la caiguda global ha estat superior en l'economia catalana que en el conjunt de l'espanyola.

Als serveis, la caiguda global ha estat superior en l'economia catalana

Gràfic 4. Variació interanual del PIB per components d'oferta (%). Any 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir dels indicadors de conjuntura de la Generalitat de Catalunya.

La gran esperança per remuntar la situació, a banda de sortir de la pandèmia, són els pressupostos aprovats el 2021, que contempen ajudes europees. Les perspectives d'una correcta aplicació dels plans de recuperació volen donar confiança a un creixement superior el 2021. El problema de la recuperació de l'activitat es circumscriu essencialment

en dos paràmetres: d'una banda, l'evolució de la pandèmia i les expectatives posades en les vacunes (tot i la tercera onada); i de l'altra, la reacció de moltes empreses que han quedat en *stand by* i parades durant molt de temps. La qüestió és que els passarà a aquestes empreses quan s'acabin els ERTOS i s'hagin de tornar a donar crèdits i ajudes si el seu posicionament en el mercat s'ha modificat durant aquest temps i han perdut part del seu fons de comerç i competitivitat.

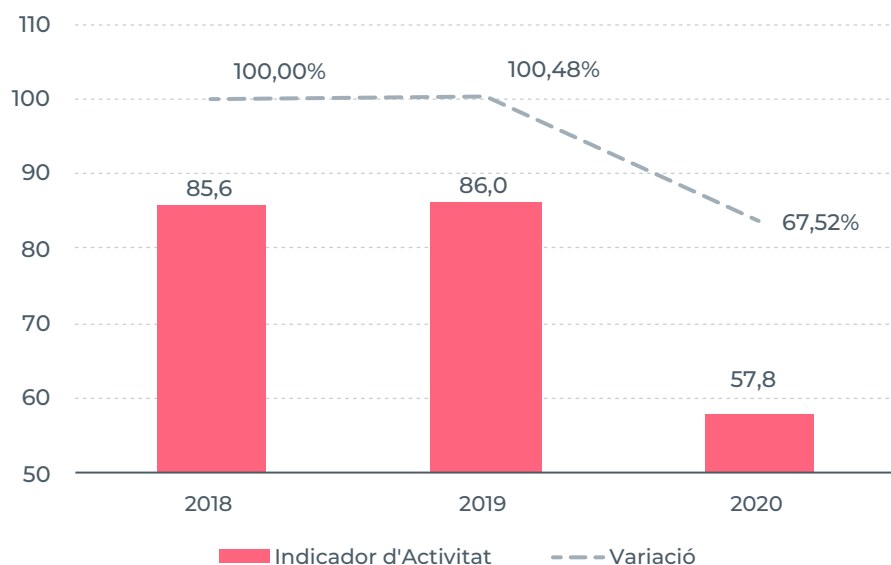
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

En l'exercici 2020, l'activitat econòmica a la zona s'ha vist condicionada, com a tot arreu, per la pandèmia, que ha tingut uns efectes molt preocupants per al comerç i el turisme, dos sectors que tenen un pes molt significatiu en l'oferta econòmica de la zona i que han patit una forta caiguda de la demanda dels no residents com a conseqüència de la disminució de l'activitat i la mobilitat.

Al gràfic 5 es mostra l'indicador d'activitat —basat en la combinació dels afiliats a la Seguretat Social, l'atur registrat i els EROs anuals— com a utilitzador potencial de la capacitat productiva de la zona. S'hi pot veure que l'àrea acaba l'any treballant al 57,8% de la seva capacitat productiva, cosa que s'observa clarament amb el percentatge del tercer trimestre, que el 2020 va ser del 64,11% i els dos anys anteriors estava per sobre del 85%. Aquestes dades representen una caiguda del 32,96% en comparació de l'any anterior. Les conseqüències del mal any turístic han comportat una disminució de la utilització de la capacitat productiva disponible a l'àrea la segona part de l'exercici.

L'àrea acaba l'any treballant al 57,8% de la seva capacitat productiva

Gràfic 5. Variació interanual de l'indicador d'ús potencial de l'activitat al quart trimestre de 2020 (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya) i de la Seguretat Social.

La incidència de la Covid-19 ha estat notòria a la zona, on un 32,23% de les empreses i un 26,20% dels treballadors van haver d'aturar la seva activitat durant l'estat d'alarma en ser considerats sectors no essencials. Una vegada finalitzat l'estat d'alarma, la caiguda del turisme ha provocat la disminució de la demanda i un reajust de l'oferta que han comportat aquesta forta disminució dels nivells d'activitat (de fins a un 32,96% en comparació de l'exercici anterior). Han estat moltes les empreses i els treballadors que no han pogut continuar la seva activitat normal. En alguns casos, la compensació de salaris en els ERTOS ha palliat la negativitat dels efectes de disminució de l'activitat, i en d'altres, els ajuts i crèdits a empreses i autònoms han permès que moltes empreses i

activitats es poguessin sostenir. Tot i això, quan es produeixi el retorn de la normalitat, les conseqüències sobre totes aquestes empreses seran notòries, i això fa preveure un cert augment de procediments concursals i de l'atur.

L'esforç d'adaptació a una nova via de creixement que la crisi del 2020 implicarà serà elevat. Si considerem la sortida de la crisi en àrees més àmplies i amb els condicionants que expressàvem anteriorment, sembla que fins a finals de 2022 no arribarem als nivells d'activitat de 2019 a la zona, un fet que vindrà acompanyat de canvis en les particularitats de l'oferta que obligaran a fer un esforç important d'adaptació de l'activitat productiva.

La incidència de la Covid-19 ha estat notòria a la zona

4. Dinàmica demogràfica

La demografia del conjunt provincial encara mostra els efectes de la crisi del 2008, ja que durant una dècada la població pràcticament no ha crescut. L'any 2008 la província tenia 788.895 habitants i el 2017, 791.693, unes xifres que representen una variació del 0,35%. En canvi, aquest darrer any i fins mitjan 2020 ha experimentant un increment d'unes 25.000 persones, fins als 816.772 habitants (3,16%). Al gràfic 6 es mostra la davallada fins al 2017 i la forta recuperació des d'aleshores, principalment per l'augment del nombre de dones.

Gràfic 6. Nombre de persones empadronades.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del padró de l'INE.

La dinàmica demogràfica es troba en una relació molt directa amb la realitat econòmica de la zona. En totes dues hi ha efectes estructurals i d'altres de conjunturals. Entre els primers, i segons la demografia, podem considerar la piràmide d'edats que es mostra al quadre 2, en què es comparen dades dels residents entre 2014 i 2020. Al quadre s'hi observa una certa disminució de nens i adolescents fins als 14 anys, un augment dels de 15 a 19 anys i una disminució podríem dir que accentuada d'habitats d'entre 20 i 49 anys, principalment dels que en tenen entre 20 i 34. Així mateix, s'hi pot veure com la població augmenta en els segments de més edat, excepte en la franja dels 75 als 84. És manifest que hi ha un envelliment de la població i la dinàmica d'aquesta situació, així com de la variació global de la població, la marca el saldo migratori més que no pas el creixement natural. El corollari més estès és que l'emigració es mou per consideracions econòmiques i, en aquesta situació, el creixement demogràfic i el dinamisme econòmic que es va donar els darrers anys fins a principis de 2020 van molt lligats. A partir d'ara, tot i la consideració de les limitacions de mobilitat i la problemàtica econòmica, les perspectives no són engrescadores.

Hi ha una disminució d'habitants entre 20 i 49 anys

Quadre 2. Estructura d'edats.*

	Nombre habitants		Distribució %	
	2014	2020	2014	2020
0-14	131.008	126.812	16,47	15,36
15-19	37.049	53.321	4,66	6,46
20-34	144.980	128.449	18,23	15,56
35-49	198.210	192.367	24,92	23,30
50-64	145.247	166.236	18,26	20,13
65-74	69.039	88.755	8,68	10,75
75-84	48.797	43.431	6,14	5,26
Més de 85	20.996	26.255	2,64	3,18
TOTAL	795.326	825.626	100,00	100,00

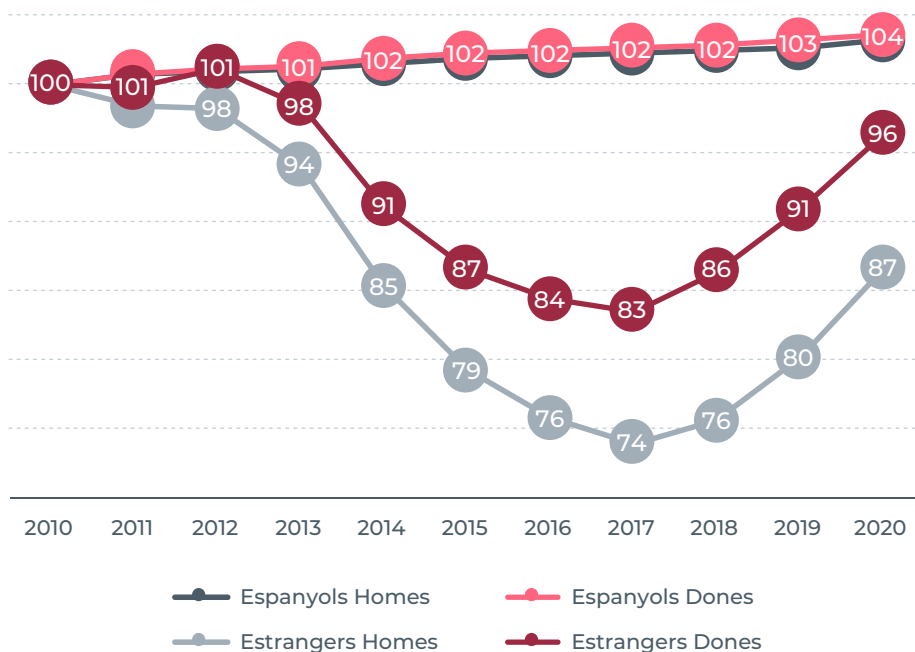
(*) En marró, segments amb disminucions, i en gris, augments.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de residents de l'INE.

Al gràfic 7 es mostra la variació demogràfica del padró en base 100 per a 2010 diferenciant entre habitants de nacionalitat espanyola i estrangera, així com entre homes i dones. La població amb nacionalitat espanyola ha augmentat un 3,09% des de 2010 pel que fa als homes i un 3,55% pel que fa a les dones, mentre que la població estrangera ha experimentat unes variacions molt diferents, ja que ha caigut un 13,43% pel que fa als homes i un 3,68% a les dones. Aquest segment de població estrangera ha passat de significar un 22,84% del total el 2010 a representar un 20,18% actualment. El punt més baix de la dècada va ser el 2017, quan significaven el 17,45% de la població. Així, la mobilitat del estrangers, principalment dels segments d'edat amb major activitat, marca el dinamisme demogràfic de la zona.

La població estrangera ha passat de representar un 22,84% del total el 2010 a un 20,18% actualment

Gràfic 7. Variació de la població amb nacionalitat espanyola i estrangera (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del padró de l'INE.

5. L'ocupació i l'atur

El nombre de persones ocupades ha caigut en més de 14.000 en variació interanual, fet que representa una disminució del 4,19% (quadre 3). La davallada és significativa en els serveis (-5,36%), amb 13.000 ocupats menys; en la indústria (-7,37%), amb prop de 4.700, i en l'agricultura (-5,84%), amb una pèrdua de 800. En canvi, l'ocupació ha augmentat en la construcció en gairebé 4.300 persones —cosa que, evidentment, no ha compensat la davallada dels altres sectors— i en termes relatius representa una variació interanual positiva del 21,39%.

El nombre de persones ocupades ha caigut en més de 14.000 en variació interanual

Quadre 3. Els ocupats el quart trimestre.

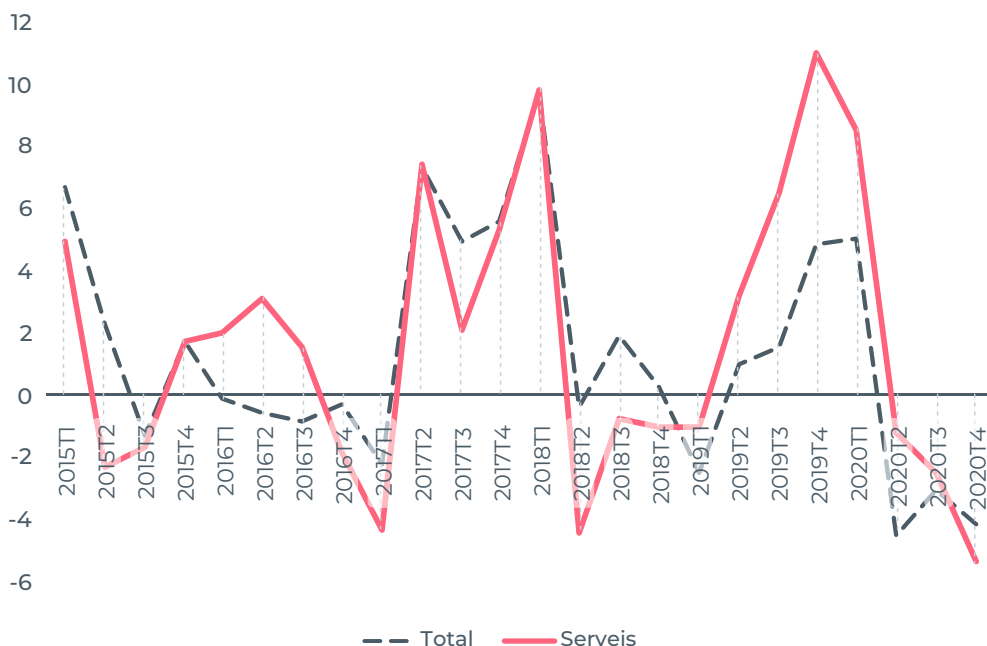
TOTAL	2017	2018	2019	2020
Nombre	329,00	329,70	345,70	331,20
Variació (%)	5,60	0,20	4,90	-4,19
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2017	15,20	61,20	26,70	225,90
2018	19,20	63,60	23,30	223,60
2019	13,70	63,80	20,10	248,10
2020	12,90	59,10	24,40	234,80
Pes sectorial (%)				
2017	4,60	18,60	8,10	68,70
2018	5,80	19,30	7,10	67,80
2019	4,00	18,50	5,80	71,80
2020	3,89	17,84	7,37	70,89
Variació interanual (%)				
2016-17	-16,50	5,50	27,10	5,30
2017-18	26,30	3,90	-12,70	-1,00
2018-19	-28,60	0,30	-13,70	11,00
2019-20	-5,84	-7,37	21,39	-5,36

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Al gràfic 8 es mostra la variació de l'ocupació trimestral a la zona des de 2015 relacionant el pes dels serveis amb la variació del total. Si s'observa la incidència d'aquesta evolució en el darrer exercici, es pot veure com el descens ha estat continuat i durant aquest període s'ha perdut l'estacionalitat tan típica de la zona, que es feia palesa al segon i tercer trimestre preferentment. L'efecte de la Covid-19 es nota clarament des del primer trimestre de 2020, ja que la variació de cada trimestre, excepte el primer, ha estat negativa.

L'efecte de la Covid-19 es nota clarament des del primer trimestre de 2020

Gràfic 8. Variació interanual dels ocupats (%).

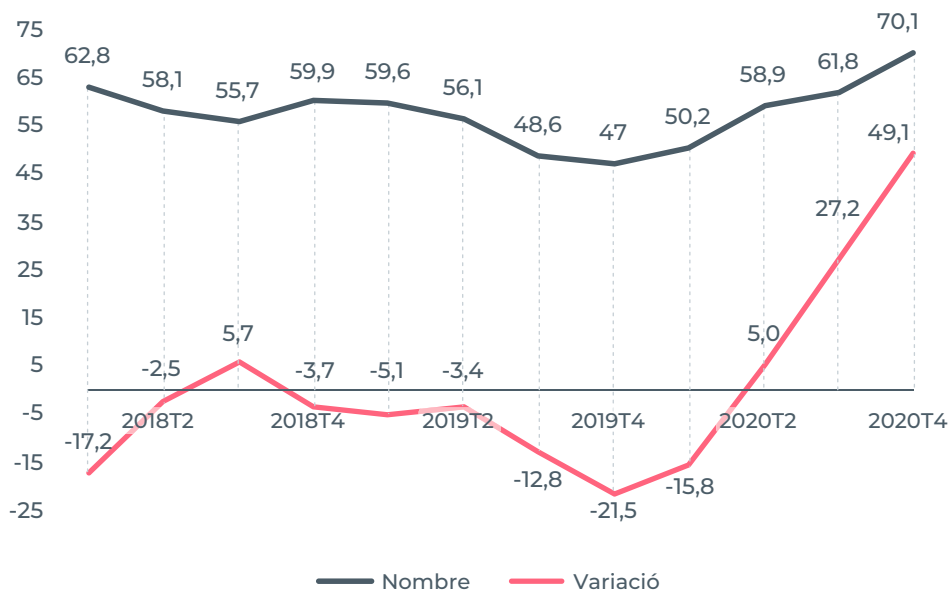
Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

La causa immediata de la disminució de l'ocupació és l'increment de l'atur que, en aquest cas, va augmentar en major mesura. En dades interanuals, el darrer trimestre de 2020 hi va haver un increment de 8,6 milers d'actius. Aquest fet que implica que, de cada cent aturats de més en variació interanual, un 37,22% ho són per l'augment dels actius (persones que volen incorporar-se al mercat de treball), mentre que un 62,77% ho són per l'augment dels aturats. És molt probable que això sigui un efecte indirecte de la Covid-19, ja que la disminució de la renda familiar que ha representat la pandèmia motiva algunes persones que estaven al marge del mercat de treball a voler-s'hi incorporar, i això succeeix en uns moments en què disminueix la demanda per part de les empreses i les administracions.

La disminució de l'ocupació és l'increment de l'atur

Al gràfic 9 es mostren el nombre d'aturats i la variació interanual corresponent. Al desembre de 2020, aquest ha augmentat en 23.100 persones, una xifra que representa un increment del 49,1%. Les dades comparatives de variació per als diversos trimestres de l'exercici mostren una disminució al primer, un lleuger augment al segon i fortes caigudes al tercer i quart trimestre, quan l'activitat turística va experimentar una notable disminució de visitants que va fer caure tota la dinàmica d'ocupació dels mesos d'estiu. Al quart trimestre aquest fet va anar acompanyat de tancaments comercials i del fre en l'activitat industrial.

Gràfic 9. El nombre d'aturats en milers i la seva variació interanual (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

L'augment de l'atur ha implicat que la taxa d'aturats sigui superior a la zona que al conjunt espanyol i al català, als quals supera en 1,34 punts i 3,6 punts, respectivament (quadre 4). Sembla que la pandèmia ha frenat en sec la recuperació del mercat de treball de la zona que es mostrava en períodes anteriors i, el que és més problemàtic, n'ha accentuat les dificultats estructurals, que principalment són l'estacionalitat i la contractació temporal.

Quadre 4. Taxa d'atur pel quart trimestre (%).

	Taxa d'atur			Diferència entre Tarragona i	
	Tarragona	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
2015	21,85	17,73	20,9	4,12	0,95
2016	17,41	14,85	18,63	2,56	-1,22
2017	15,9	12,63	16,55	3,27	-0,65
2018	15,37	11,75	14,45	3,62	0,92
2019	11,96	10,45	13,78	1,51	-1,82
2020	17,47	13,87	16,13	3,6	1,34

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Pel que fa a l'exercici de 2020, el mercat de treball de la zona ha acabat el quart trimestre amb unes particularitats precises si el comparem amb el de la resta de Catalunya i el del conjunt d'Espanya. Al quadre 5 s'observa una disminució dels ocupats més elevada a la zona que als conjunts català i espanyol; només a la província de Girona la disminució ha estat superior a la de la zona. L'augment en el percentatge d'aturats ha estat molt més elevat a l'àrea que en altres llocs i la taxa d'atur també ha augmentat més que enlloc. Pel que fa a la taxa d'activitat, en canvi, tot i que disminueix arreu, a la zona s'incrementa, si bé és la més baixa de les de les províncies catalanes i es troba un punt per sobre de l'espanyola.

L'augment en el percentatge d'aturats ha estat molt més elevat a l'àrea

Quadre 5. Comparativa del mercat laboral.

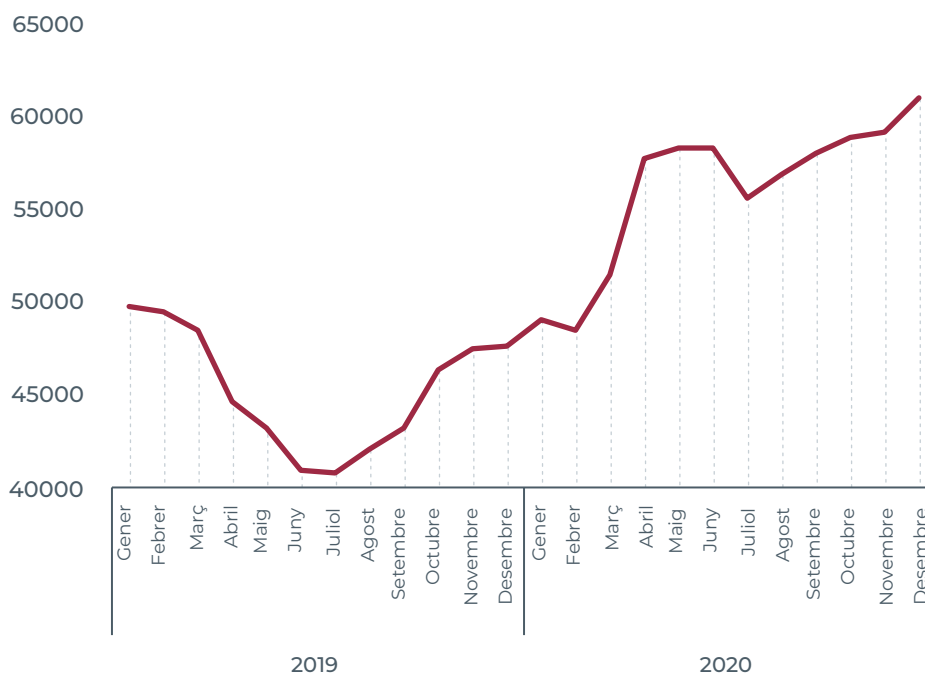
	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats (milers)	19.344,30	3.340,60	2.472,30	335,50	201,60	331,20
Aturats (milers)	3.719,80	537,90	391,40	51,60	24,90	70,10
Taxa d'activitat (%)	58,19	61,16	61,35	60,86	62,97	59,19
Taxa d'atur (%)	16,13	13,87	13,67	13,33	10,98	17,47
Variació interanual (%)	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	-3,12	-3,95	-3,79	-5,78	-2,37	-4,19
Aturats	16,54	32,55	30,29	38,71	17,45	49,15
Taxa d'activitat	-0,94	-0,67	-0,57	-2,83	-1,10	1,01
Taxa d'atur	17,05	32,73	30,56	40,76	17,94	46,07

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Tot i que l'atur registrat ha augmentat en el darrer exercici (en xifres similars a l'EPA), en la visualització mensual (gràfic 10) s'observa com el fort pendent incremental que va començar l'agost de 2019 continua l'any actual, amb un cert fre a l'abril, al maig i al juny; una lleugera disminució al juliol, quan encara es desconeixien les condicions que tindria la temporada turística estival, i un suau increment des del mes de juliol fins a finals d'any.

L'augment en el percentatge d'aturats ha estat molt més elevat a l'àrea que als altres llocs

Gràfic 10. Atur registrat. Nombre de persones.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Al desembre (quadre 6) l'atur registrat ha augmentat en valor absolut (també la taxa de setembre) en totes les comarques de la zona, tot i que menys que al conjunt català. L'increment de l'atur ha estat superior al Camp de Tarragona que a les Terres de l'Ebre, i en sis comarques la variació ha estat més gran que la mitjana provincial (Baix Camp, Conca de Barberà, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre i Tarragonès). La taxa d'atur més elevada s'ha registrat al Baix Camp, el Baix Penedès i el Montsià.

Quadre 6. L'atur registrat per comarques.*

	Nombre d'aturats i variació %			Taxa d'atur %	
	3/12/2019	31/12/2020	Variació interanual	31/09/2019	31/09/2020
Alt Camp	2.647	3.249	22,74	11,96	14,83
Baix Camp	11.948	15.315	28,18	11,87	16,30
Baix Ebre	4.211	5.159	22,51	12,27	15,09
Baix Penedès	7.723	9.807	26,98	15,66	19,69
Conca de Barberà	756	1.008	33,33	7,59	9,99
Montsià	3.513	4.642	32,14	13,14	16,32
Priorat	380	496	30,53	8,12	10,46
Ribera d'Ebre	1.036	1.341	29,44	10,91	12,89
Tarragonès	15.048	19.309	28,32	10,97	15,76
Terra Alta	369	469	27,10	7,21	8,88
Camp de Tarragona*	38.502	49.184	27,74	13,71	16,19
Terres de l'Ebre	9.129	11.611	27,19	11,94	14,87
Província	47.631	60.795	27,64	13,37	15,94
Catalunya	388.124	497.611	28,21	10,64	13,12

L'increment de l'atur ha estat superior al Camp de Tarragona que a les Terres de l'Ebre

Nota: En color, per sobre de la variació provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

6. La contractació laboral

El nombre de contractacions laborals ha caigut un 26,36% en comparació de l'exercici anterior i s'ha situat per sota de les 250.000 (quadre 7), una xifra molt inferior a les d'anys anteriors. La major part dels contractes han estat temporals, de manera que aquest tipus de contractes ha disminuït menys que els indefinits. D'altra banda, la contractació a la zona ha disminuït menys que al total català, fet que ha comportat un augment del pes dels temporals en el conjunt de la contractació catalana i un augment proporcional dels indefinits.

El nombre de contractacions laborals ha caigut un 26,36%

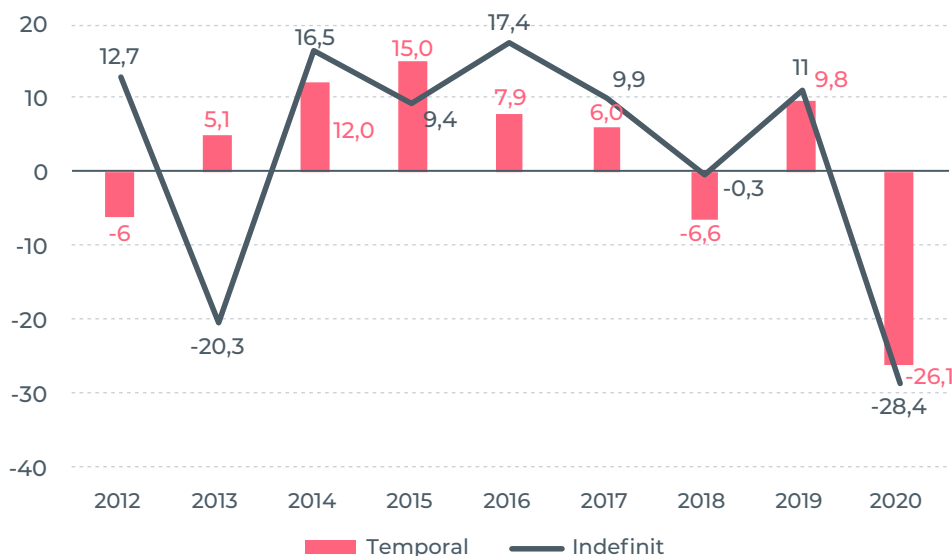
Quadre 7. La contractació laboral a Tarragona.

	Tarragona			Pes sobre el total català (%)		
	Total	Indefinit	Temporal	Total	Indefinit	Temporal
2017	323.384	30.928	292.456	10,15	7,52	10,54
2018	304.080	30.849	273.231	9,13	7,46	10,31
2019	334.196	34.230	299.966	9,99	7,65	10,35
2020	246098	24495	221603	10,98	7,87	11,49
Variació interanual (%)						
2017	6,35	9,88	5,99	-0,34	0,4	-0,31
2018	-5,97	-0,26	-6,57	-9,99	-11,38	-9,53
2019	9,9	10,96	9,78	9,35	14,92	8,54
2020	-26,36	-28,44	-26,12	9,91	2,88	11,01

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya)

Al gràfic 11 es mostra com a partir de 2013 els contractes temporals i els indefinits augmenten cada any. El mercat de treball de la zona, malgrat la temporalitat i la precarietat existents, generava ocupació, però la caiguda de l'any 2020 és de les majors de la dècada.

Gràfic 11. La contractació laboral a Tarragona (%). Variació interanual.

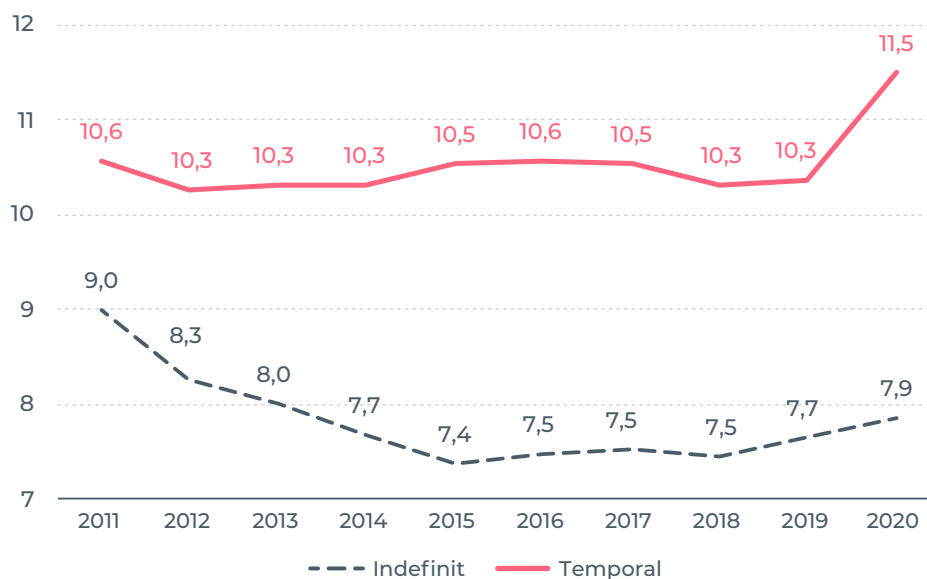

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

El nombre de contractacions a la zona respecte del conjunt català (gràfic 12) ha augmentat el darrer any, principalment els contractes temporals. En bona part, això ha estat motivat per la particularitat de l'estructura productiva de la zona, que quan va finalitzar l'estat d'alarma tenia expectatives de un any turístic «normal», de manera que es van preparar una part de les contractacions habituals. Però els indicadors de la Covid-19, tot i l'apertura que es va donar, van frenar la mobilitat i aquesta dinàmica de contractació no va assolir els nivells habituals a causa de la caiguda dels visitants.

Les contractacions de la zona respecte del conjunt català han augmentat

Gràfic 12. La contractació laboral a Tarragona. Relació amb el total català.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

El nombre de contractes temporals ha disminuït (quadre 8), en comparació de l'exercici anterior, en tots els segments temporals. La major incidència s'ha registrat en els de menys d'un mes i els de 3 a 6 mesos. En canvi, el pes relatiu dels de temps indeterminat (que podríem relacionar amb obres i serveis) en la contractació global augmenta, tot i disminuir en valor absolut, cosa que en part es pot relacionar amb el fet que el sector de la construcció no ha patit els condicionants de tancament de caiguda de l'activitat per la Covid-19 d'una manera tan accentuada.

El nombre de contractes temporals ha disminuït

Quadre 8. Nombre de contractes en relació amb la durada.

	Nombre		Distribució (%)		Variació (%)
	2019	2020	2019	2020	2019/2020
Menys d'1	123.543	89.889	36,97	36,53	-27,24
1-3	41.396	27.657	12,39	11,24	-33,19
3-6	27.846	16.486	8,33	6,70	-40,80
6-12	9.539	7.214	2,85	2,93	-24,37
12-18	223	164	0,07	0,07	-26,46
18-24	168	297	0,05	0,12	76,79
Més de 24	769	69	0,23	0,03	-91,03
Indeterminat	99.985	79.827	29,92	32,44	-20,16
Indefinit	30.727	24.495	9,19	9,95	-20,28
Total	334.196	246.098	100,00	100,00	-26,36

(*) En color, per sobre de la variació provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

7. Expedients de regulació de l'ocupació

Els ERTOS han continuat mantenint els nivells d'ocupació tant a la zona com al conjunt català. Així, la caiguda de la contractació i l'augment dels actius han estat els motius principals de l'increment de l'atur comptabilitzat. A la zona, els ERTOS han augmentat entre juny i desembre en un 36,11% pel que fa al nombre d'expedients i en un 58,04% pel que fa als treballadors afectats. Pel conjunt català, aquests indicadors han estat de 33,03% pel que fa als expedients i de 44,77% pel que fa als treballadors. Segons aquestes xifres, si el nombre de treballadors afectats al juny a la zona representava el 7,53% del total català, al desembre ja era el 8,22%. L'efecte turístic ha incidit d'una manera molt notòria a la zona, cosa que ha fet continuar amb aquesta tendència.

Els ERTOS han augmentat entre juny i desembre en un 36,11%

Quadre 9. Els expedients de regulació d'ocupació.

Visió comparativa juny-desembre 2020.

	Desembre 2020		Variació des de juny (%)		Distribució desembre (%)	
	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors
Alt Camp	669	7.017	30,92	54,59	4,91	8,11
Baix Camp	3.395	17.010	38,12	39,46	24,91	19,65
Baix Ebre	1.380	5.675	24,10	29,27	10,13	6,56
Baix Penedès	1.499	12.245	37,15	65,36	11,00	14,14
Conca de Barberà	300	4.293	47,78	89,54	2,20	4,96
Montsià	1.167	4.710	24,68	17,54	8,56	5,44
Priorat	200	657	66,67	58,70	1,47	0,76
Ribera d'Ebre	217	791	32,32	26,56	1,59	0,91
Tarragonès	4.680	33.739	41,18	81,79	34,34	38,97
Terra Alta	120	438	20,00	14,96	0,88	0,51
Camp de Tarragona	10.743	74.961	39,52	65,19	78,84	86,59
Terres de l'Ebre	2.884	11.614	24,74	23,51	21,16	13,41
Província de Tarragona	13.627	86.575	36,11	58,04	100	100

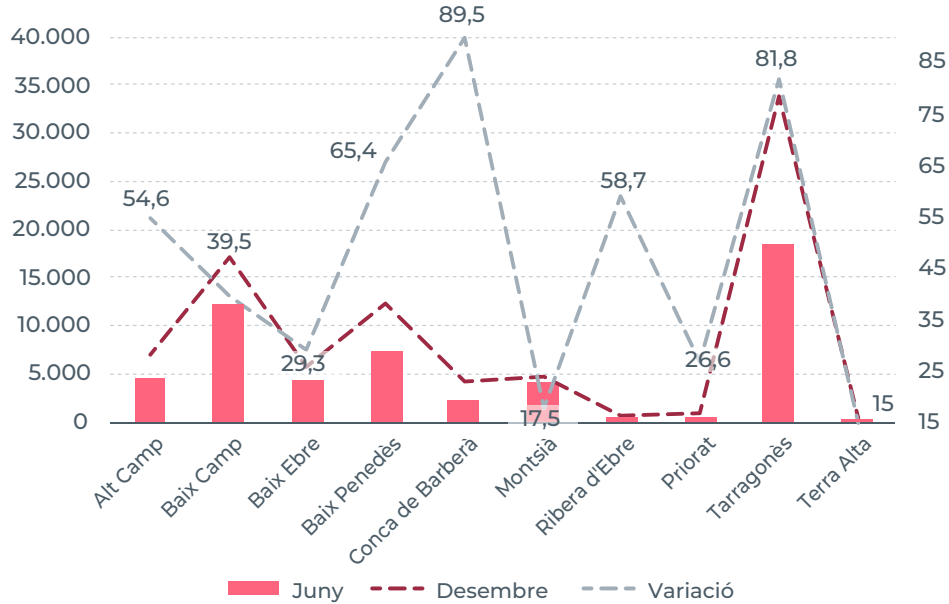
(*) En color, per sobre de la variació provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Al quadre 9 es representen els ERTOS per comarques al desembre, així com la seva variació i distribució des del juny. El nombre d'expedients i de treballadors afectats ha augmentat en totes les comarques; cal ressaltar les del Camp de Tarragona, que han tingut una variació superior a la mitjana provincial (excepte l'Alt Camp, tot i que l'augment també ha estat molt alt) i per sobre de la de les Terres de l'Ebre, on sembla que ha salvat millor la temporada estival. Les variacions a les Terres de l'Ebre, tot i que a l'alça, es troben molt per sota de les del Camp de Tarragona i, fins i tot, de les del conjunt català. Si s'observa la distribució de desembre, es pot veure que al Camp de Tarragona s'han registrat el 78,84% dels expedients que han afectat el 86,59% dels treballadors, uns valors superiors als del mes de juny (76,91% i 82,84%, respectivament).

El nombre d'expedients i de treballadors afectats ha augmentat en totes les comarques

Gràfic 13. Treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació. Variació entre juny i desembre.*

(*) Variació, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Al gràfic 13 es mostren d'una manera més visual les xifres del nombre de treballadors afectats. Entre juny i desembre la incidència d'aquests treballadors s'ha manifestat en totes les comarques, si bé en els indicadors d'augment cal ressaltar la Conca de Barberà, el Tarragonès i, després, el Baix Penedès i l'Alt Camp. A les comarques de les Terres de l'Ebre la variació des del juny es troba per sota del 30%.

Entre els indicadors d'augment cal ressaltar la Conca de Barberà i el Tarragonès

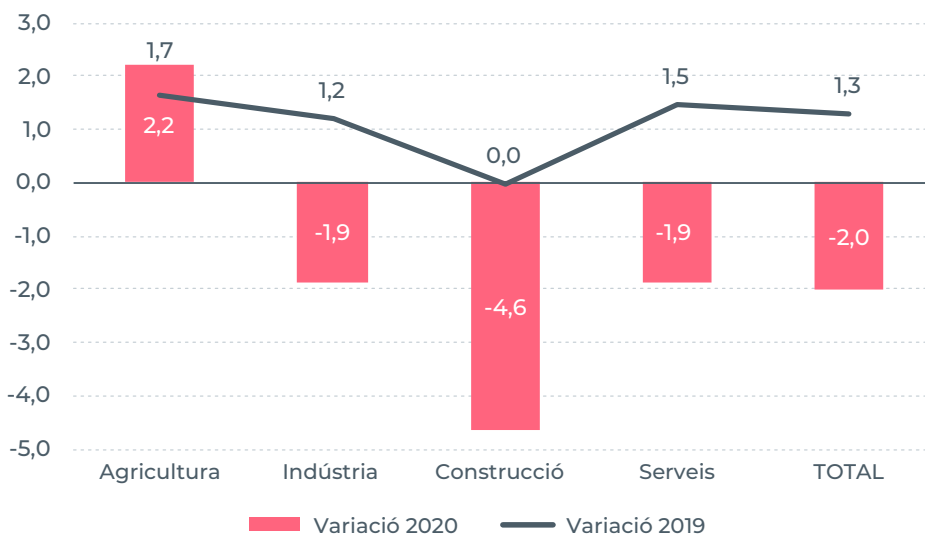
8. Afiliació a la Seguretat Social

El nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social hauria hagut de disminuir per la frenada de l'activitat econòmica del 2020, però, tot i que ho ha fet, la disminució queda lluny dels altres indicadors d'activitat, ja que els ERTOS han mantingut les afiliacions. Malgrat la crisi, les afiliacions només han caigut un 2,0%, mentre que l'any anterior es van incrementar un 1,3%.

Les afiliacions només han caigut un 2,0%

L'activitat ha caigut en tots els sectors, principalment en la construcció (gràfic 14), mentre que en l'agricultura ha experimentat un augment del 2,2%. La disminució d'afiliacions ha estat més elevada en el règim general que en el d'autònoms (quadre 10), amb diferències sectorials significatives, ja que mentre que en el règim general les afiliacions han disminuït en tots els sectors menys en l'agricultura, en el d'autònoms han augmentat en agricultura i indústria. En relació amb el total català, es manté el pes de les afiliacions de la zona sobre el total, dins d'una lleugera disminució des de 2018. Al quadre s'observa també la forta presència de l'agricultura i la construcció, i una menor representativitat de la indústria i els serveis.

Gràfic 14. Variació interanual del nombre d'afiliacions (règim general i autònoms) (%).

En relació amb el total català, es manté el pes de les afiliacions de la zona

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Quadre 10. Variació interanual per sectors d'activitat i relació de la zona amb el conjunt català (%).

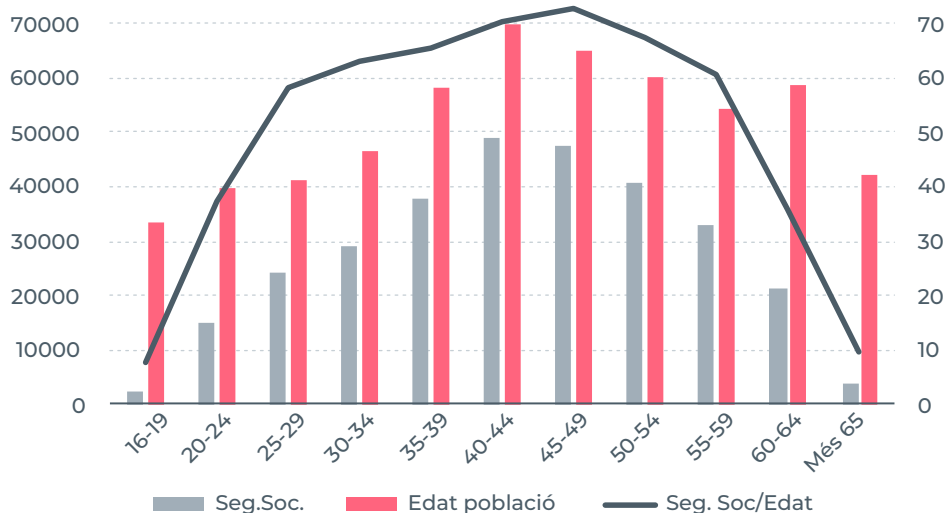
Règim general	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2019	-0,47	1,18	0,52	1,84	1,61
2020	1,00	-2,21	-5,73	-2,08	-2,32
Autònoms	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2019	2,38	1,57	-1,17	-0,33	-0,10
2020	2,60	2,73	-2,36	-0,93	-0,59
Tarragona / Catalunya					
Règim general	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2018	16,86	10,08	11,38	8,10	8,61
2019	17,00	10,00	11,38	8,01	8,53
2020	17,74	9,91	11,00	8,06	8,53
Autònoms	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2018	21,51	8,37	11,50	9,04	9,81
2019	21,65	8,24	11,47	9,01	9,78
2020	21,74	7,35	11,35	9,01	9,70

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Al gràfic 15 es pot observar com les afiliacions a la Seguretat Social es concentren entre la població de 30 a 54 anys, que representen el 67,24% de les afiliacions i el 52,62% de la població de la zona entre aquests trams d'edat. En canvi, els majors de 54 anys representen el 19,12% de les afiliacions i el 27,31% de la població. Finalment, si considerem el tram d'edats fins a 70 anys, són poques les afiliacions dels de més de 65 anys. La diferència significativa entre aquests dos paràmetres apareix en els de 16 a 29 anys, que tot i ser el 20,07% de la població, només representen el 13,64% de les afiliacions. Segons això, podem concloure la rellevància de l'atur juvenil a la zona i la significació de les jubilacions anticipades.

Les afiliacions a la Seguretat Social es concentren entre la població de 30 a 54 anys

Gràfic 15. Distribució de l'afiliació a la Seguretat Social i de la població per edats.

(*) A l'eix de la dreta, les afiliacions per trams d'edat en percentatge.

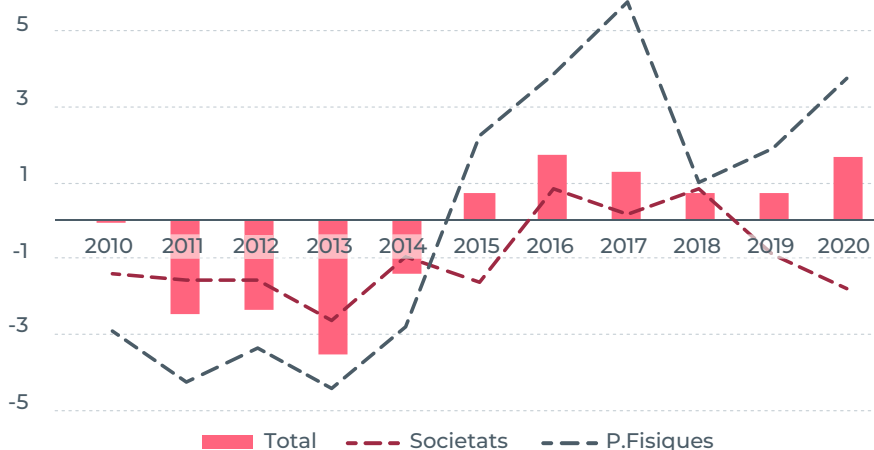
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social i l'INE.

9. L'oferta empresarial

L'oferta empresarial a la zona no s'ha recuperat del tot del sacseig que va representar la crisi del 2008, amb un creixement en disminució que va durar fins al 2014 (gràfic 16). A partir d'aleshores hi va haver una recuperació fins al 2018, amb creixements significatius principalment en empreses de persones físiques i menor en el de societats, que van disminuir el 2019 i 2020. Per contra, el nombre d'empreses de persones físiques va augmentar i ha estat el principal impulsor de l'increment de l'oferta empresarial des de 2015.

El nombre d'empreses de persones físiques va augmentar

Gràfic 16. Variació de l'oferta empresarial (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

Les empreses sense treballadors assalariats han experimentat un increment significatiu els dos darrers exercicis (quadre 11), mentre que les empreses amb treballadors assalariats ho han fet en menor mesura, amb un augment important en les de més de vint treballadors. Aquestes han crescut a mesura que s'anaven reforçant les expectatives d'un major nivell d'activitat, cosa que la pandèmia va truncar a partir del segon trimestre de 2020.

Les empreses sense treballadors assalariats han experimentat un increment significatiu

L'any 2020 un 45,12% d'unitats empresarials tenien assalariats, i dins d'aquest grup, un 83,12% de les empreses tenien menys de cinc treballadors i el 12,62% entre sis i dinou. És a dir, només el 4,16% de l'oferta d'empreses amb assalariats correspon a empreses amb més de vint treballadors. Això mostra el pes del minifundisme empresarial a la zona. Es pot dir que les xifres assenyalen un cert dinamisme empresarial, fins i tot d'idea de negoci o d'alternativa de feina, si s'observa el creixement, però el minifundisme pesa molt i dificulta les dinàmiques i interrelacions entre activitats per reforçar el teixit productiu de l'àrea.

Quadre 11. Oferta empresarial per grandària en nombre d'assalariats.

	2018	2019	2020	Variació (%) 2018-19	Variació (%) 2019-20
Total	52.921	53.308	54.217	0,73	1,71
Sense assalariats	28.522	29.093	29.757	2,00	2,28
Amb assalariats	24.399	24.215	24.460	-0,75	1,01
Més 50	348	345	372	-0,86	7,83
De 20-49	628	623	670	-0,80	7,54
De 6 a 19	2.999	3.044	3.086	1,50	1,38
Menys de 5	20.424	20.203	20.332	-1,08	0,64

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

Un altre aspecte important a l'hora d'analitzar l'oferta empresarial és diferenciar-la segons la personalitat jurídica. Al quadre 12 es pot observar com el nombre de persones físiques ha augmentat i el de jurídiques (principalment les societats anònimes i les de responsabilitat limitada) ha disminuït en global. Si bé augmenten les derivades de comunitats de béns, que moltes vegades estan relacionades amb la voluntat de cooperació entre treballadors autònoms.

El nombre de persones jurídiques ha disminuït

Quadre 12. Nombre d'empreses segons la personalitat jurídica.

	2018	2019	2020	Variació (%) 2018-19	Variació (%) 2019-20
Total	52.921	53.308	54.217	0,73	1,71
Persones físiques	29.131	29.687	30.808	1,91	3,78
Persones Jurídiques	23.790	23.621	23.409	-0,71	-0,90
Societats anònimes	1.060	940	874	-11,32	-7,02
Societats de responsabilitat limitada	17.284	17.231	16.969	-0,31	-1,52
Cooperatives	413	421	419	1,94	-0,48
Altres	4.920	4.907	5.024	-0,26	2,38
Organismes autònoms	113	122	123	7,96	0,82

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

El gran minifundisme en l'oferta empresarial de la zona també es fa palès en la dinàmica de creació de societats en analitzar el nombre de les constituïdes i les ampliacions dels darrers anys i comparar-los amb el conjunt català. Al quadre 13 s'observa, en primer lloc, el descens de 2020, un any atípic però continuador de la tendència de descens de la inversió a la zona, ja sigui per noves societats o ampliacions de les existents. En segon lloc, si es comparen les dades amb les del conjunt català, es pot veure com el pes del nombre de societats creades o que amplien capital continua pràcticament en els mateixos percentatges. En canvi, la capitalització, la inversió d'aquestes empreses, cau en comparació de la del total d'empreses d'una manera continuada des de 2017.

Hi ha una tendència de descens de la inversió a la zona

Quadre 13. La creació de societats mercantils (capital milers d'euros).*

Tarragona	Constituïdes		Ampliacions		Total	
	Nombre de societats	Capital	Nombre de societats	Capital	Nombre de societats	Capital
2017	1.302	84.503	403	200.282	1.705	284.785
2018	1.214	95.063	336	108.845	1.550	203.908
2019	1.214	50.718	353	117.976	1.567	168.694
2020	951	30.757	277	110.189	1.228	140.946

Tarragona/ Catalunya (%)	Constituïdes		Ampliacions		Total	
	Nombre de societats	Capital	Nombre de societats	Capital	Nombre de societats	Capital
2017	7,04	8,24	6,98	5,66	7,02	6,24
2018	6,92	12,92	5,96	3,36	6,68	5,14
2019	7,27	4,89	5,8	2,62	6,88	3,04
2020	7,09	3,76	6,06	3,32	6,83	3,41

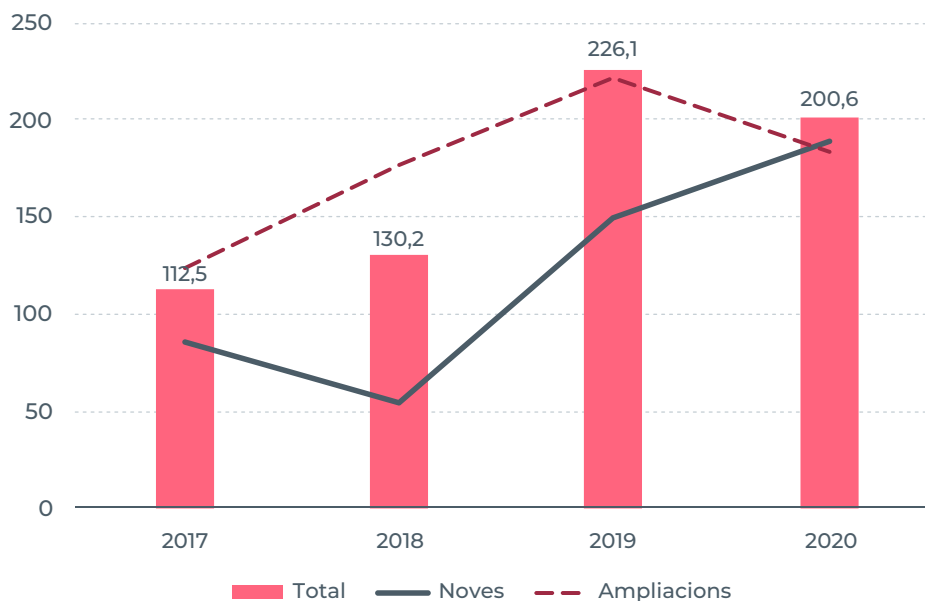
(*) Fins al novembre

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

La capitalització de les societats creades a Catalunya és molt superior a les de la zona. Al gràfic 17 s'observa com la inversió mitjana sempre és molt més elevada al conjunt català que a la demarcació de Tarragona, ja que els anys 2019 i 2020 s'hi dobla la inversió per societat creada, i la diferència per les ampliacions també és molt notòria. Cal destacar la tendència a augmentar aquest diferencial els darrers anys, amb una major capitalització per societat mitjana a Catalunya que a la zona.

Hi ha una major capitalització per societat mitjana a Catalunya que a la zona.

Gràfic 17. Inversió mitjana per societat al total català per cent euros invertits a Tarragona.

(*) Fins al novembre.

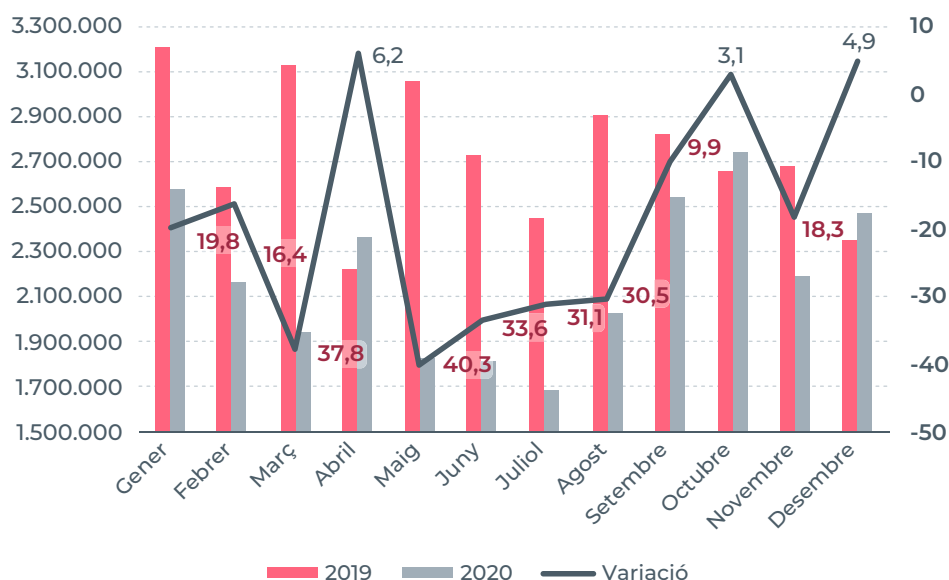
Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

10. Altres indicadors d'activitat: el Port de Tarragona i l'Aeroport de Reus

L'activitat portuària al llarg de 2020 també ha patit les conseqüències de la pandèmia, amb una disminució del tràfic de mercaderies del 19,28% en comparació de l'exercici anterior. La disminució mensual (gràfic 18) s'ha registrat en tots els mesos de l'any, excepte a l'abril, l'octubre i el desembre. L'acumulat fins a l'agost en comparació de 2019 dona com a resultat un diferencial de -26,5%. A partir d'aleshores aquesta dinàmica s'ha anat corregint fins a acabar l'any en un -19,3% en comparació del desembre de 2019.

L'activitat portuària acaba l'any amb una davallada de -19,3%

Gràfic 18. Evolució mensual del tràfic portuari. Tones i variació interanual.

(*) Variació interanual, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Port de Tarragona.

La distribució de les mercaderies transportades (quadre 14) mostra un augment relatiu en la seva distribució dels líquids a doll i una disminució dels sòlids a lloure. El volum de tràfic que ha experimentat un major descens ha estat el de carbons (-64,94%), seguit per la resta de sòlids a lloure (-33,25%) i el cru (-26,67%), mentre que les menors disminucions s'han registrat a químics i adobs (-0,58%) i altres productes petrolífers (-2,95%). La major utilització dels sistemes de líquids en càrrega i descàrrega ha comportat una disminució del tràfic terrestre al port (-24,70%), mentre que ha augmentat l'interior (585,82%), l'únic component del transport de mercaderies que ha experimentat un augment en el període.

S'observa una disminució dels sòlids a lloure

Quadre 14. Moviment de mercaderies al port de Tarragona. Tones.

	2019	2020	Variació 2019/2020 %	Distribució 2019 %	Distribució 2020 %
Líquids a doll	21.210.546	18.319.623	-13,63	63,90	68,37
Cru	9.722.362	7.129.887	-26,67	29,29	26,61
Altres productes petrolífers	9.778.571	9.490.035	-2,95	29,46	35,42
Químics i adobs	1.709.613	1.699.701	-0,58	5,15	6,34
Sòlids a lloure	9.718.750	6.480.982	-33,31	29,28	24,19
Carbons	2.307.155	808.830	-64,94	6,95	3,02
Cereals, pinsos i farines	5.739.805	4.556.248	-20,62	17,29	17,00
Resta de lloure	1.671.790	1.115.904	-33,25	5,04	4,16
Càrrega general	1.778.698	1.540.586	-13,39	5,36	5,75
Amb contenidors	454.389	411.389	-9,52	1,37	1,53
Altres mitjans	1.324.309	1.324.309	-14,71	3,99	4,22
TOTAL GRANS TRÀFICS	32.707.994	32.707.994	-19,47	98,53	98,31
Avituallament	89.340	89.340	-25,64	0,27	0,25
Pesca	2.933	2.933	-41,05	0,01	0,01
Tràfic interior	14.471	14.471	585,82	0,04	0,37
Tràfic terrestre	380.844	380.844	-24,70	1,15	1,07
TOTAL	33.195.582	33.195.582	-19,28	100,00	100,00

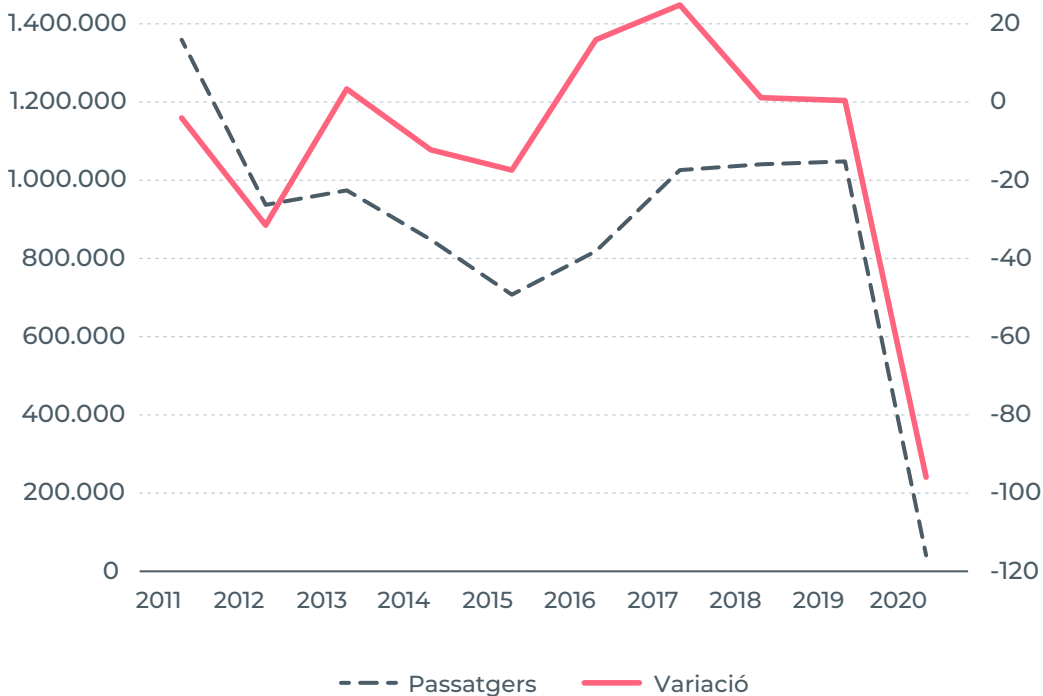
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Port de Tarragona.

La dinàmica de l'activitat portuària durant l'exercici s'ha vist trastocada no només per les limitacions de control de la mobilitat a tot Espanya, sinó també en altres països. Això ha afectat el fenomen més indicatiu de la globalitat, com és el transport de mercaderies per via marítima. Per altra banda, l'especialització portuària de Tarragona ha comportat una de les caigudes del moviment de mercaderies més elevades dels ports que configuren Ports de l'Estat. El motiu és el fort descens de sòlids a lloure, que no s'ha compensat amb les altres càrregues i molt menys amb la general, que té relativament poca incidència en el total del tràfic portuari de Tarragona.

L'Aeroport de Reus ens deixa unes xifres de moviment de passatgers similars a les dels anys vuitanta, amb una caiguda d'un 96,2% en comparació de l'exercici de 2019, ja que s'ha passat d'un moviment superior al milió de passatgers des de 2017 a 39.460 en l'exercici de 2020.

Hi ha un moviment superior al milió de passatgers des de 2017 a 39.460 al 2020

Gràfic 19. Moviment de passatgers a l'Aeroport de Reus.*

(*) Variació interanual, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'AENA.

Aquesta dinàmica de disminució de viatgers en el transport aeri s'ha materialitzat en tots els aeroports d'AENA, amb un resultat conjunt de -72,4% (quadre 15). En el cas de Reus i també de Girona, és rellevant que han estat dels que més han caigut (darrere només tenen l'Aeroport d'Oscà-Pirineus). El conjunt d'aeroports catalans d'AENA han passat de representar el 20,22% del total del trànsit de viatgers de 2019 al 17,02% el 2020. La incidència de la caiguda de Girona i Reus, així com la forta disminució de Barcelona, han representat el pes de l'activitat turística en el moviment aeroportuari català.

Hi ha una caiguda dels passatgers als aeroports de Girona i Reus, així com una forta disminució a Barcelona

Quadre 15. Tràfic aeroports catalans d'AENA.

Aeroports	2018	2019
Barcelona. El Prat. J.T.	12.739.259	-75,8%
Girona Costa Brava	172.213	-91,1%
Reus	39.460	-96,2%
AENA Catalunya	12.950.932	-76,74
Total AENA	76.064.322	-72,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'AENA.

11. L'activitat turística

El turisme ha estat un dels sectors més perjudicats per la pandèmia. Les mesures d'apertura després de l'estat d'alarma i el pas de la primera onada de la Covid-19 van generar algunes expectatives al sector. No obstant això, el turisme estranger va fallar i la precaució del turisme d'interior d'evitar llocs d'aglomeracions va comportar una caiguda del moviment turístic que ha tingut com a conseqüència una forta disminució d'ingressos a les empreses i una certa falta d'expectatives de com poden enfrontar el futur i mantenir-se com a oferta empresarial.

L'exercici de 2020, el nombre de viatgers ha disminuït en més de tres milions i el de pernoctacions, en més de dotze en comparació de 2019, cosa que implica uns descens del 68,08% pel que fa als viatgers i del 72,02% pel que fa a les pernoctacions. La caiguda més important s'ha produït en els no residents, amb un 85,81% menys de viatgers i un 87,99% menys de pernoctacions (quadre 16).

Hi ha un descens del 68,08% pel que fa als viatgers i del 72,02% pel que fa a les pernoctacions

Quadre 16. Nombre de visitants i pernoctacions.

	Origen	2019	2020	Variació %
Viatgers	Residents	2.630.092	1.198.154	-54,44
	No residents	1.801.711	216.411	-87,99
Pernoctacions	Residents	8.200.168	3.708.025	-54,78
	No residents	10.241.913	1.452.912	-85,81
Viatgers	Total	4.431.803	1.414.565	-68,08
Pernoctacions	Total	18.442.081	5.160.937	-72,02

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

L'anàlisi de la distribució de la demanda (quadre 17) fa palesa la forta caiguda en hotels i apartaments pel que fa tant al nombre de viatgers com de pernoctacions, principalment de no residents. Els càmpings han registrat disminucions molt altes de la demanda, però inferiors a les de la mitjana total, i les xifres mostren que han treballat a un 40% del nivell de l'exercici anterior, mentre que els hotels ho han fet al 20% i els apartaments, a menys del 25%. Les cases rurals han tingut una activitat del 50% de l'any 2019 i, tot i ser un mal exercici, han estat el tipus d'oferta que ha pogut superar millor un mal any turístic.

S'observa una forta caiguda en hotels i apartaments

Quadre 17. Variació interanual i distribució de la demanda per tipus d'oferta (%) Any 2020.

Variació interanual (%)	Viatgers			Pernoctacions		
	Residents	No residents	TOTAL	Residents	No residents	TOTAL
Hotels	-59,79	-88,82	-72,59	-64,16	-93,68	-82,28
Càmping	-43,31	-84,98	-55,64	-45,14	-84,83	-62,30
Apartaments	-49,10	-88,92	-70,71	-49,03	-90,21	-76,22
Cases Rurals	-47,86	-77,01	-51,83	-36,67	-73,96	-45,50
TOTAL	-54,19	-88,12	-68,12	-54,69	-90,96	-74,94

Distribució	Viatgers			Pernoctacions		
	Residents	No residents	TOTAL	Residents	No residents	TOTAL
Hotels	47,12	10,33	57,45	30,98	8,69	39,67
Càmping	30,03	3,34	33,38	39,85	8,40	48,24
Apartaments	5,83	1,51	7,34	7,68	2,86	10,55
Cases Rurals	1,72	0,12	1,84	1,37	0,17	1,54
TOTAL	84,70	15,30	100,00	79,88	20,12	100,00

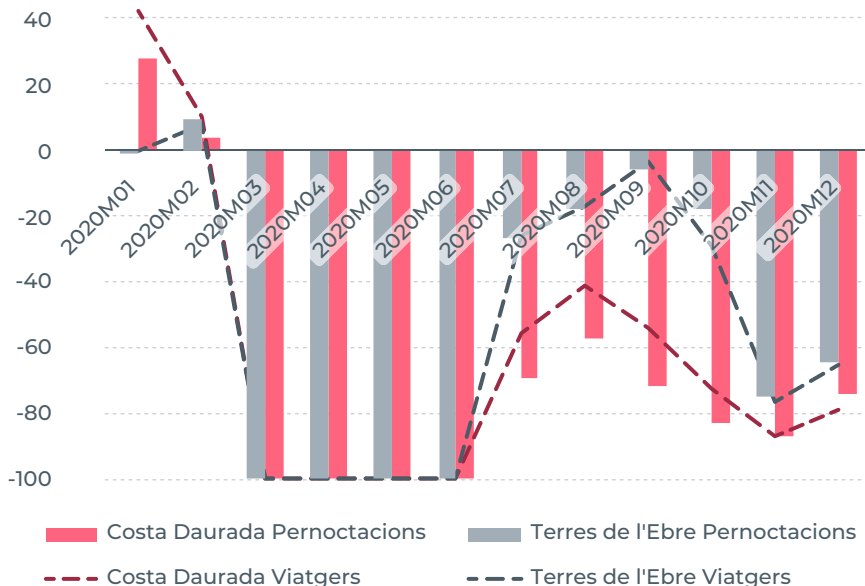
(*) En color, els valors que disminueixen en comparació de l'any anterior.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Al gràfic 20 es representa, per mesos, la variació interanual de les pernoctacions i els viatgers a la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre, les dues marques turístiques de la província. De les dades del gràfic, es poden valorar diversos aspectes. En primer lloc, que l'any es va iniciar amb bones expectatives. En segon lloc, la nul·la activitat des de març fins a juny. En tercer lloc, que la demanda es va recuperar a uns nivells molt més baixos que l'any anterior a partir d'aleshores, amb una punta al mes d'agost. Finalment, cal remarcar que, tot i que l'activitat va disminuir a les Terres de l'Ebre, la disminució va ser proporcionalment millor que la de la Costa Daurada des del mes de juliol fins a finals d'any. El pes d'una oferta no tan aglomerada, de cases rurals, hotels més petits i una orientació cap al turisme interior, ha permès passar la temporada sense la greu problemàtica dels nuclis centrals de la Costa Daurada.

Hi ha una nul·la activitat des de març fins a juny

Gràfic 20. Variació interanual, per mesos, dels viatgers i de les pernoctacions a la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre (%).

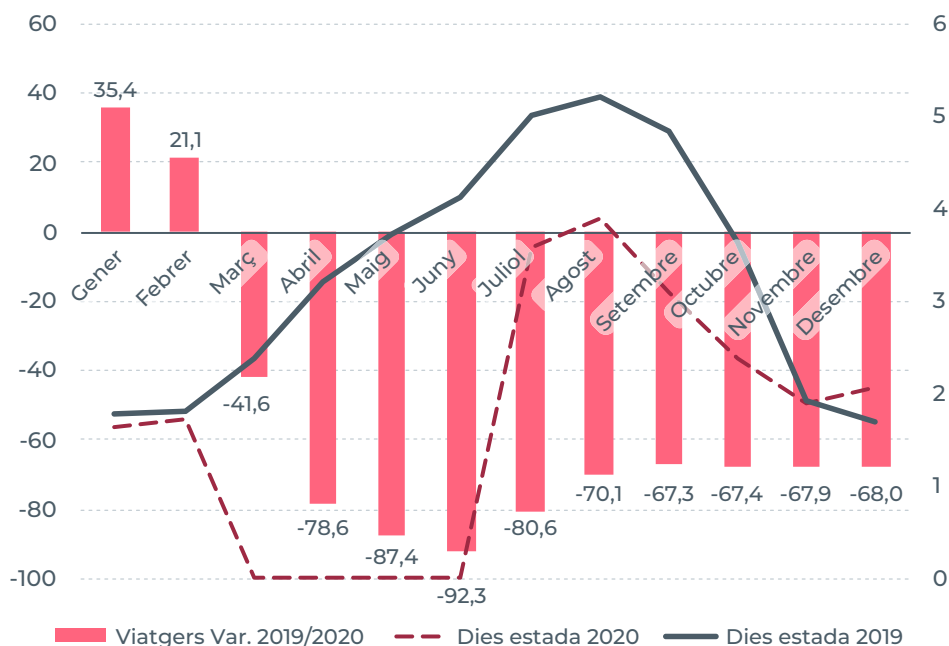

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Al gràfic 21 es representa la variació mensual de la demanda acumulada en relació interanual, així com els dies d'estada per mesos dels anys 2019 i 2020. La caiguda de la demanda acumulada fins a juny ascendeix al 92,3%, una xifra que representa un nivell d'activitat durant mig any equivalent al 8% de l'exercici anterior. A partir d'aleshores els indicadors es van anar recuperant, tot i que mai van superar el 35% de 2019. Els dies d'estada mitjana també van disminuir el 2020; la caiguda de la demanda dels no residents i la d'hotels i apartaments n'ha estat una de les principals causes. Bona part d'aquesta demanda s'ha reorientat cap al cap de setmana.

Els dies d'estada mitjana també van disminuir el 2020

Gràfic 21. Distribució mensual de la demanda turística acumulada (%)*

(*) Nombre de pernoctacions, en l'eix de la dreta
 Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Al quadre 18 es detalla un indicador significatiu per a l'anàlisi de la demanda turística, com és la durada mitjana de l'estada dels visitants. Les dades de 2020 mostren com, excepte en cases rurals i càmpings en el cas dels no residents, l'estada mitjana ha disminuït en totes les tipologies en gairebé un dia en la totalitat de la demanda, cosa que equival a una disminució relativa del 21,15%.

L'estada mitjana ha disminuït en totes les tipologies d'allotjament turístic

Quadre 18. Estada mitjana dels residents i no residents.

	Resident		No resident		Total	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Hotels	2,45	2,16	4,92	2,76	3,53	2,27
Càmping	4,37	4,35	7,93	8,25	5,43	4,74
Apartaments	4,35	4,32	7,07	6,25	5,83	4,72
Cases Rurals	2,17	2,61	4,31	4,80	2,45	2,75
TOTAL	3,12	3,09	5,68	4,32	4,16	3,28

(*) En color, disminueix en comparació de l'any anterior.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

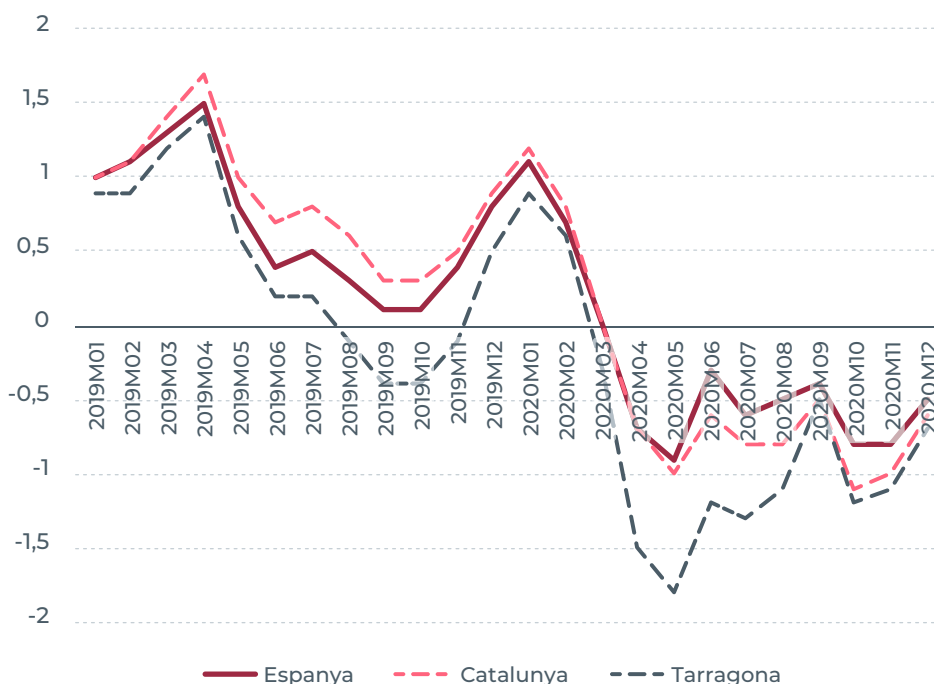
12. La variació de preus

A la zona, l'indicador de preus de consum ha experimentat una disminució interanual del 0,7%, una caiguda superior a la del total català (-0,6%) i espanyol (-0,5%). El comportament al llarg de l'exercici ha estat una mica contradictori, amb augments puntuals durant sis mesos i els altres sis a la baixa, encara que les oscil·lacions sempre han estat entre l'1% i el -1%. La inflació subjacent, sense productes petrolífers ni aliments sense elaborar, ha estat superior a la general, cosa que assenyalava la caiguda de la demanda com a efecte de la Covid-19, fet que ha comportat valors interanuals negatius en el nivell de preus des de l'abril de 2020 fins a l'acabament de l'any.

Hi ha una disminució interanual del 0,7%,

L'evolució de l'IPC mes a mes ha estat molt més oscil·lant a la zona (gràfic 22). La dinàmica interanual comparada amb la dels conjunts català i espanyol ha anat per sota els dos darrers anys. La reordenació de l'oferta, per una banda, i la caiguda de la demanda, per l'altra, han determinat aquest moviment més baixista a l'àrea, amb una pressió forta a la baixa els mesos centrals de 2020, continuada durant la temporada d'estiu en disminuir el nombre de visitants.

Gràfic 22. Variació interanual de l'IPC (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

L'índex general de 2020 registra un valor de 104,338 a la zona. Així, des de 2016 la variació (quadre 19) ha estat lleugerament inferior a la dels conjunts català i espanyol, sent els grups més alcistes aliments i begudes alcohòliques (107,323), vestit i calçat (112,395), transports (105,752), hotels cafès i restaurants (104,971), i altres béns i serveis (106,196). L'impacte en tots ells ha estat, malgrat tot, inferior al del conjunt espanyol i català, excepte en transports.

Els grups més alcistes de preus són aliments i begudes alcohòliques

Quadre 19. Variació dels preus de consum.

Índex general. Base 100 = any 2016

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general (Any base 2016)	104,338	105,122	104,668
Aliments i begudes no alcohòliques	107,323	107,992	106,260
Begudes alcohòliques i tabac	103,233	104,530	104,316
Vestit i calçat	112,395	114,503	113,000
Habitatge	102,073	102,308	102,758
Parament de la llar	98,662	102,656	101,145
Medicina	101,993	103,126	102,571
Transports	105,752	105,275	105,127
Comunicacions	100,583	99,417	99,791
Esbarjo i cultura	99,416	100,906	99,567
Ensenyament	99,714	99,338	103,094
Hotels, cafès i restaurants	104,971	106,343	106,297
Altres béns i serveis	106,196	106,750	105,043

Índex interanual (%). Desembre 2020

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	-0,7	-0,6	-0,5
Aliments i begudes no alcohòliques	1,7	1,5	1,1
Begudes alcohòliques i tabac	-0,1	0,5	0,3
Vestit i calçat	1,2	1,0	0,9
Habitatge	-0,9	-0,8	-0,1
Parament de la llar	0,5	0,3	0,4
Medicina	1,0	0,1	0,5
Transports	-4,9	-4,6	-4,4
Comunicacions	-4,0	-4,1	-4,1
Esbarjo i cultura	-2,2	-1,3	-1,6
Ensenyament	-4,1	-4,1	-0,2
Hotels, cafès i restaurants	0,0	0,3	0,3
Altres béns i serveis	1,4	1,3	1,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

L'exercici de 2020 ha tingut alguns grups alcistes, com ara aliments i begudes no alcohòliques (1,7%), vestit i calçat (1,2%), parament de la llar (0,5%), medicina (1,0%) i altres béns i serveis (1,4%); en tots la variació alcista ha estat superior a la del conjunt de Catalunya i d'Espanya. D'altra banda, la forta caiguda en transports (-4,9%) i la de begudes alcohòliques han compensat, en part, les diferències de l'indicador global.

Les previsions de preus són més alcistes i apunten cap a una línia ascendent i una mitjana anual de l'1% per al proper any, encara que tot dependrà dels ajustos de l'oferta i la demanda posteriors a la pandèmia, així com els moviments del preu del petroli.

13. El finançament de l'economia

A partir del segon trimestre de 2020, el crèdit bancari s'ha recuperat amb variacions significatives, principalment pels crèdits ICO, que han mantingut moltes empreses que havien vist trastocats els seus ritmes de producció i vendes per la pandèmia. Els dipòsits també han augmentat, cosa que ha comportat que al segon i tercer trimestre hi hagi un increment de l'estalvi de gairebé mil milions d'euros. Aquest increment dels dipòsits, superior al dels crèdits, determina una disminució de l'indicador de palanquejament. Al quadre 20 ressalta l'increment interanual de l'1,21% dels crèdits i del 10,64% dels dipòsits per al tercer trimestre de 2020.

El crèdit bancari s'ha recuperat

Quadre 20. Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica.
 Milions d'euros.

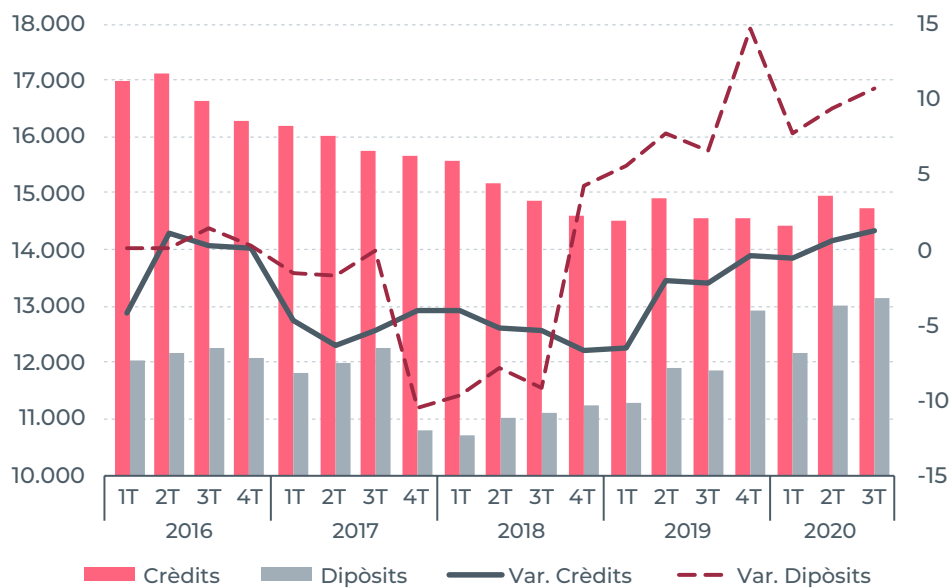
		Total		Variació interanual (%)		Variació trimestral (%)		Crèdit/ Dipòsits*100
		Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Palanquejament
2016	1T	16.995	12.019	-4,18	0,02	4,44	-0,17	141,40
	2T	17.120	12.182	1,16	0,06	0,74	1,36	140,54
	3T	16.614	12.269	0,32	1,42	-2,96	0,71	135,41
	4T	16.295	12.069	0,14	0,24	-1,92	-1,63	135,02
2017	1T	16.198	11.841	-4,69	-1,48	-0,60	-1,89	136,80
	2T	16.022	11.977	-6,41	-1,68	-1,09	1,15	133,77
	3T	15.727	12.257	-5,34	-0,10	-1,84	2,34	128,31
	4T	15.649	10.795	-3,96	-10,56	-0,50	-11,93	144,97
2018	1T	15.553	10.704	-3,98	-9,60	-0,61	-0,84	145,30
	2T	15.196	11.041	-5,16	-7,81	-2,30	3,15	137,63
	3T	14.875	11.132	-5,42	-9,18	-2,11	0,82	133,62
	4T	14.615	11.256	-6,61	4,27	-1,75	1,11	129,84
2019	1T	14.529	11.306	-6,58	5,62	-0,59	0,44	128,51
	2T	14.892	11.896	-2,00	7,74	2,50	5,22	125,18
	3T	14.540	11.866	-2,25	6,59	-2,36	-0,25	122,53
	4T	14.559	12.909	-0,38	14,69	0,13	8,79	112,78
2020	1T	14.443	12.176	-0,59	7,70	-0,80	-5,68	118,62
	2T	14.974	13.016	0,55	23,73	3,68	6,90	115,04
	3T	14.716	13.128	1,21	10,64	-1,72	0,86	112,10

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banc d'Espanya.

La dinàmica del crèdit tradicionalment descendent (gràfic 23) mostra una recuperació al primer trimestre de 2019 en comparació dels mínims del 2018. Pel que fa als dipòsits, sembla que també han recuperat la forta caiguda de 2018, ja que han incrementat d'una manera significativa des d'aleshores. L'activitat econòmica podria trobar fàcilment finançament bancari si ens ajustem a aquestes xifres, encara que, si s'aprofundeix més en aquesta disponibilitat de recursos, hi ha altres elements que condicionen la demanda, com ara la falta d'expectatives d'inversió, que analitzarem a continuació a través del crèdit hipotecari, d'una banda, i la constitució de societats, de l'altra.

Hi ha una falta d'expectatives d'inversió

Gràfic 23 . Evolució del crèdit i els dipòsits. Milions d'euros.*

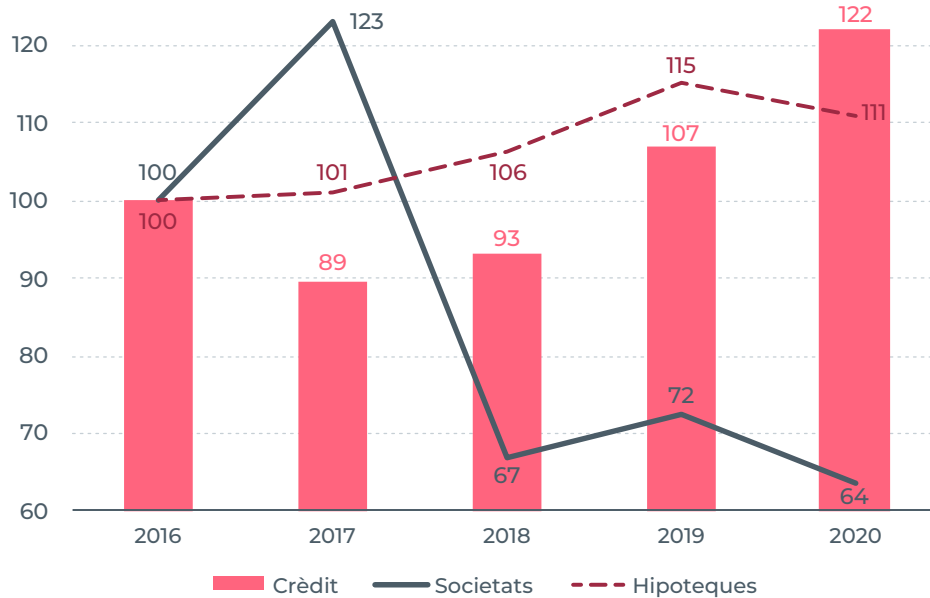
(*) Variació interanual (%) a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banc d'Espanya.

Al gràfic 24 es mostra com ha augmentat la disponibilitat creditícia des de 2016, amb un increment molt superior al del crèdit hipotecari i també al capital invertit en les empreses jurídiques. Hi ha una feblesa de demanda que es pot observar en el lleuger augment del crèdit hipotecari i una manca d'expectatives d'inversió representada en la caiguda inversora en societats des de 2018.

Ha augmentat la disponibilitat creditícia

Gràfic 24. Evolució des de 2016 del crèdit bancari i l'hipotecari, i variacions en el capital de les societats (any 2016 =100).*

(*) Per l'any 2020 fins novembre per societats i hipoteques i el crèdit fins setembre

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Tot i que l'import del crèdit hipotecari augmenta molt lentament a la zona (quadre 21), té una dinàmica inferior a la catalana, ja que el pes de l'import de les hipoteques a la zona disminueix en relació amb el total català. Les dades mostren que l'import per hipoteca es manté al voltant dels 114.000 euros, mentre que la mitjana catalana ha estat sempre molt superior i ha assolit els 196.000 euros per 2020.

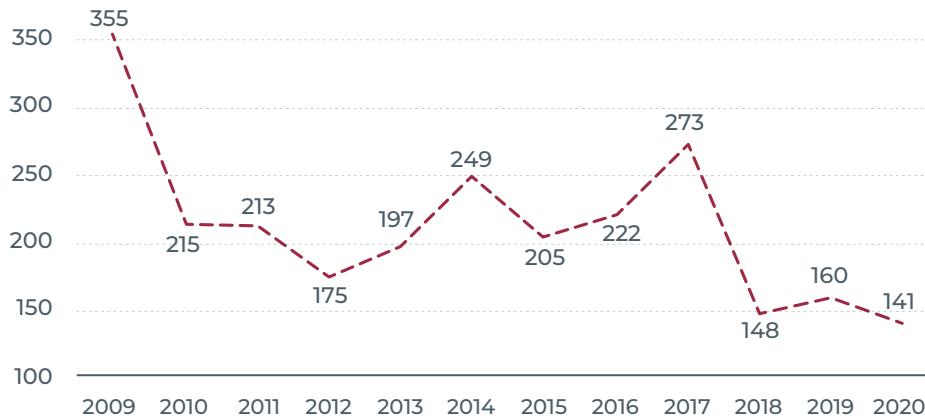
Quadre 21. El crèdit hipotecari. Gener-novembre en milers d'euros.

Tarragona	Total finques		Urbanes		Habitatge	
	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import
2016	6.211	714.278	6.163	678.413	4.578	399.576
2017	6.399	722.345	6.210	692.843	4.717	444.211
2018	7.675	759.365	7.473	737.359	5.880	550.854
2019	7.217	823.641	7.048	795.857	5.710	536.871
2020	6.900	791.297	6.769	769.997	5.262	551.755
Tarragona/Catalunya (%)						
2016	11,10	8,02	11,20	7,81	10,66	7,39
2017	10,13	7,12	9,97	6,93	9,86	6,62
2018	10,95	6,71	10,79	6,58	10,87	7,06
2019	10,54	6,82	10,41	6,66	10,66	6,76
2020	10,72	6,26	10,62	6,15	10,67	6,06

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

La inversió en capital social de les persones jurídiques té una tendència decreixent a la zona, excepte al 2009 i al 2017 (gràfic 25). El capital per societat creada disminueix i és més important el destinat a ampliacions que a noves constitucions, que al 2020 van significar el 21,77% del total del capital, mentre que l'any anterior havien representat el 31,68%.

Gràfic 25. La inversió en societats empresarials en milions d'euros (*).

El capital per societat creada disminueix

(*) Fins al novembre de l'any 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

14. El comerç amb l'exterior

La globalització de la pandèmia ha tingut conseqüències en el comerç exterior. A la zona, això ha quedat reflectit en els serveis pels indicadors turístics, mentre que en els béns s'ha manifestat per una caiguda de les exportacions i les importacions. Tanmateix, les importacions han disminuït més (-24,43%) que les vendes a l'exterior (-14,48%). Els resultats, en variació interanual, han estat negatius tots els mesos de l'exercici fins al novembre (quadre 22), i les majors davallades s'han donat entre març i juliol. En termes absoluts, la disminució fins al desembre ha estat de 1.289 milions d'euros en el cas de les exportacions i de 3.517 en el cas de les importacions.

La globalització de la pandèmia ha tingut conseqüències en el comerç exterior

Quadre 22. Exportacions i importacions de Tarragona.

En milers d'euros	Any 2019		Any 2020	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	790.107	1.310.249	617.374	1.202.435
Febrer	639.324	1.126.907	632.181	1.053.612
Març	871.547	1.272.847	585.372	887.293
Abril	699.249	1.097.537	468.809	625.112
Maig	771.843	1.325.839	489.202	629.124
Juny	673.012	1.132.381	587.800	656.095
Juliol	702.190	1.272.183	585.764	850.055
Agost	579.169	1.089.519	569.074	881.050
Setembre	840.553	1.182.036	768.622	922.606
Octubre	832.405	1.295.305	793.966	1.186.976
Novembre	854.898	1.229.881	772.426	955.576
Desembre	651.957	1.067.059	746.366	1.034.074
TOTAL	8.906.254	14.401.742	7.616.955	10.884.010

Variació interanual (%)	Any 2019		Any 2020	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	2,85	0,55	-21,86	-8,23
Febrer	-2,56	27,73	-1,12	-6,50
Març	20,79	17,12	-32,84	-30,29
Abril	9,87	-8,69	-32,96	-43,04
Maig	16,37	12,23	-36,62	-52,55
Juny	0,99	49	-12,66	-42,06
Juliol	6,72	13,32	-16,58	-33,18
Agost	-3,28	-5,9	-1,74	-19,13
Setembre	15,19	8,63	-8,56	-21,95
Octubre	-9,59	-6,57	-4,62	-8,36
Novembre	-1,86	-8,55	-9,65	-22,30
Desembre	-9,16	-4,03	14,48	-3,09
TOTAL	3,39	5,94	-14,48	-24,43

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'ICEX.

Les xifres de 2020 contrasten amb les de 2019 (quadre 23), però la davallada ha estat superior a la zona que als conjunts català i espanyol, fet que ha comportat que el pes que les exportacions de Tarragona tenen al total de Catalunya hagi disminuït significativament, igual que el de les importacions.

La davallada ha estat superior a la zona que als conjunts català i espanyol

Quadre 23. Variació interanual novembre 2020 (%).

Àmbit geogràfic	Exportació	Importació
Tarragona 2019	3,39	5,94
Tarragona novembre 2020	-14,48	-24,43
Catalunya 2019	3,10	2,50
Catalunya novembre 2020	-10,34	-17,76
Espanya 2019	1,80	1,00
Espanya novembre 2020	-10,22	-14,84

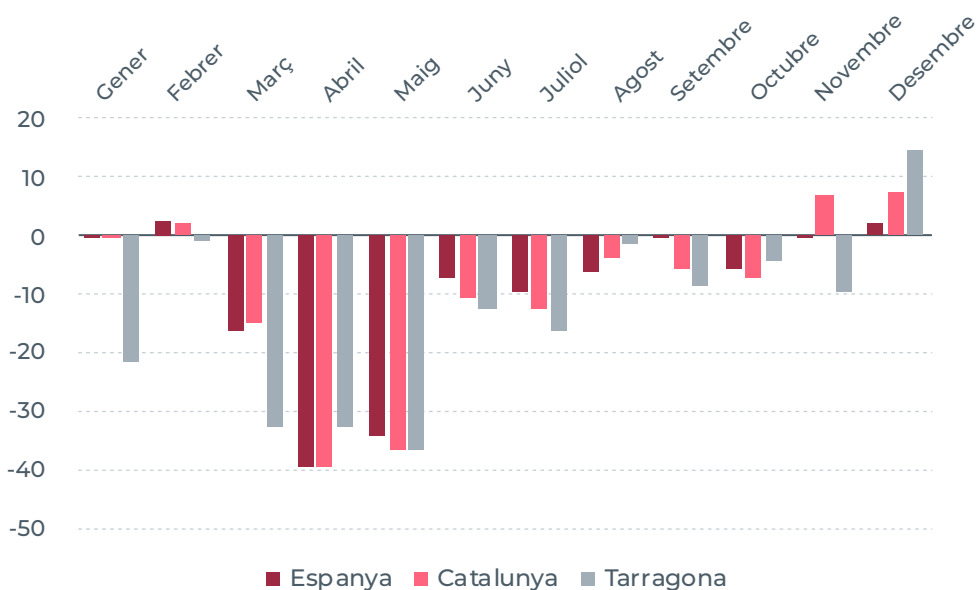
Tarragona / Catalunya	Exportació	Importació
2019	11,89	15,51
2020	11,49	14,38

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Les diferències interanuals per mesos entre les tres zones de les quals comparem les xifres (gràfic 26) mostren que les exportacions han caigut més a la zona, amb un resultat negatiu tots els mesos excepte desembre, encara que molt centrat entre març i maig. Pel que fa als conjunts espanyol i català, als mesos de febrer, novembre i desembre registren variacions positives que destaquen entre els valors negatius de la resta de mesos.

Les exportacions han caigut més a la zona, amb un resultat negatiu tots els mesos

Gràfic 26. Variació interanual de les exportacions (%). Any 2020.

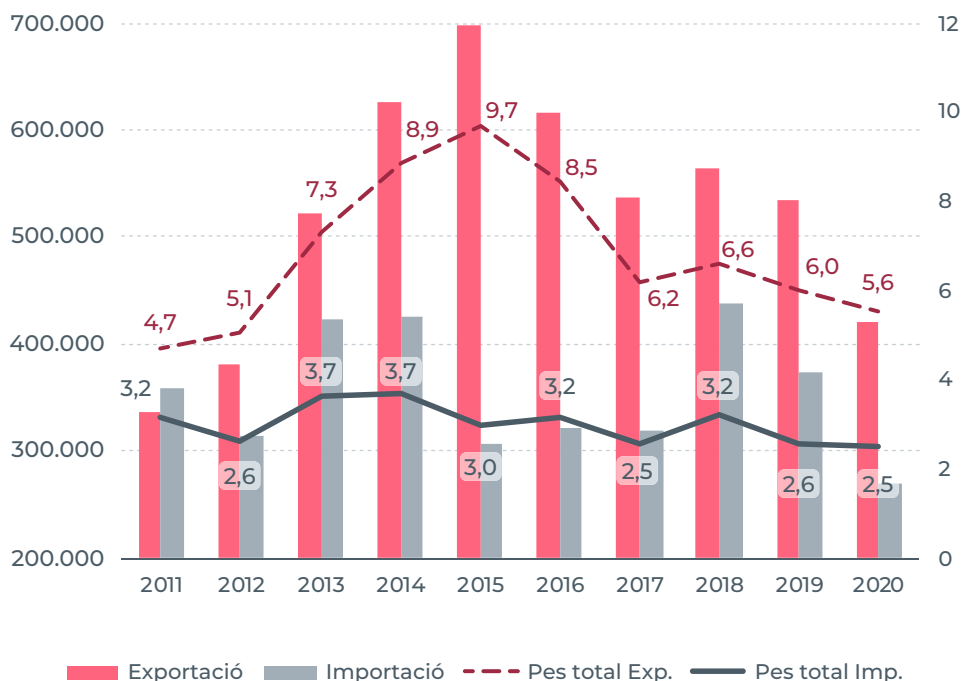
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'ICEX.

Preparant-se per al Brexit

L'1 de gener de 2021 va entrar en vigència el nou acord comercial entre el Regne Unit i la Unió Europea, que pot tenir conseqüències en les relacions comercials entre les dues parts, ja que assenyalava unes fronteres que abans no existien (gràfic 27). El pes de les exportacions de la zona cap al Regne Unit descendeix des de 2016, com si s'estigués preparant per al *Brexit*, fins a situar-se en un 5,6% de les vendes globals a l'exterior de la zona al 2020. Les importacions han estat sempre inferiors i han mostrat una lleugera disminució fins a situar-se en un 2,5% del total importat. El saldo de la balança comercial és favorable a la zona, cosa que ressalta davant el tradicional dèficit de les xifres del total.

El saldo de la balança comercial és favorable a la zona

Gràfic 27. Les exportacions i importacions de Tarragona al Regne Unit.
 Milers d'euros.

(*) El pes respecte del total, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'ICEX.

La part més significativa de la relació comercial entre aquests dos àmbits han estat les semimanufactures (quadre 24), tant en les exportacions com en les compres, encara que en l'exercici de 2019 va ser molt significativa la compra de productes energètics, unes partides que han disminuït al 2020. Altres activitats exportadores significatives han estat els productes alimentaris i els béns d'equip, uns grups que també han estat significatius en les importacions. Les exportacions han disminuït tots els mesos i en conjunt ho han fet en un 21,29%, una xifra que suposa una caiguda superior al -14,48% del total. Sembla que, d'entrada, les majors dificultats que es posaran al mercat del Regne Unit faran que disminueixi el pes de l'activitat comercial de béns de les empreses de la demarcació cap a aquest país.

Les exportacions al Regne Unit han disminuït un 21,29%

Quadre 24. El comerç exterior de la zona amb el Regne Unit pels principals sectors econòmics (milers d'euros).

	2019		2020		Exportacions. Distribució i variació (%)		
	Exportat	Importat	Exportat	Importat	2019	2020	Variació
Aliments	89.184	42.413	83.795	38.564	16,65	19,88	-6,04
Productes energètics	8.401	146.285	5.194	38.166	1,57	1,23	-38,17
Semi manufactures	233.219	136.208	191.537	155.722	43,55	45,45	-17,87
Béns d'equip	138.203	34.577	97.995	30.729	25,81	23,25	-29,09
Automoció	11.405	96	8.759	118	2,13	2,08	-23,20
Manufactures de consum	26.201	5.233	28.774	5.699	4,89	6,83	9,82
Altres	28.894	8.657	5.409	1.028	5,40	1,28	-81,28
	535.506	373.470	421.463	270.027	100,00	100,00	-21,30

(*) En color, saldo negatiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'ICEX.

15. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

L'exercici de 2020 ha estat atípic. Hem acabat la segona dècada del segle XXI tal com es va iniciar, amb una situació confusa i crítica. Així, actualment la dinàmica productiva es manté a través d'impulsos públics, mentre que la crisi financera d'aleshores va comportar un descontrol del deute i fallides que van portar a un llarg període de depressió. En aquests moments les expectatives són més positives i es confia que el control de la pandèmia reactivarà l'activitat econòmica, malgrat les dificultats de moltes empreses i consumidors, i els nous posicionaments que s'implantaràn en els mercats. L'economia de la zona no ha quedat al marge d'aquesta dinàmica, que podem resumir, tant per al darrer trimestre de l'exercici com a mode de balanç per tot l'any, en cinc punts.

1. Mentre que al conjunt espanyol i català la caiguda del PIB ha estat superior al 9%, l'indicador de la utilització de la capacitat productiva de la zona és del 57,8%. Aquesta xifra representa 28,2 punts menys que el 2019 i ens fa témer que la caiguda del PIB serà superior a la d'altres zones.
2. L'ocupació ha disminuït un 4,19% interanualment i l'atur ha augmentat en 23.100 persones, amb una taxa que arriba al 17,47%, la més elevada des de 2015 i superior a la catalana i espanyola. Les contractacions laborals han disminuït (-28,4%) i els ERTOS afecten 86.575 treballadors i 13.627 empreses. La caiguda d'afiliacions a la Seguretat Social ha estat del 2% (aproximadament, unes 6.000 persones). Els ERTOS han mantingut el nivell d'afiliació.
3. El nombre d'empreses ha augmentat un 1,71%, principalment per l'augment de les que no tenen treballadors i dels autònoms en un 3,78%, mentre que les societats han disminuït en un 0,90%. A més, les empreses creades darrerament tenen poca capitalització, cosa que mostra que a la zona la capitalització de les societats creades és la meitat de la del conjunt català.
4. El sector turístic ha patit un exercici molt dolent, ja que el nombre de pernoctacions ha disminuït un 72,02% i el de viatgers, un 68,08%. La limitació de la mobilitat de les persones i la seva precaució en desplaçar-se han repercutit principalment en hotels i apartaments i en menor mesura en càmpings i cases rurals. Hi ha tres consideracions importants sobre la temporada: en primer lloc, la caiguda ha estat superior a la Costa Daurada que a les Terres de l'Ebre; en segon lloc, la davallada més significativa ha estat la dels no residents; i en tercer lloc, la crisi viscuda tindrà conseqüències sobre la viabilitat futura de moltes empreses.
5. El comerç amb l'exterior ha caigut un 14,48% pel que fa a les exportacions i un 24,43% pel que fa a les importacions, unes disminucions superiors a les dels conjunts català i espanyol. Aquesta menor activitat amb l'exterior s'ha vist acompanyada per una disminució del 19,28% en el tràfic de mercaderies portuàries.

Les quarantenes en l'oferta i la mobilitat de les persones han provocat una caiguda de l'activitat productiva. Tot i així, la disponibilitat de finançament per mantenir nivells de consum i d'activitat ha permès frenar la caiguda. L'important com a auguri de futur és desitjar que quan s'hagi controlat la pandèmia hi hagi prou expectatives d'inversió per impulsar el creixement. En aquest sentit, la creació de societats a la zona mostra que aquestes fa temps que estan més a l'expectativa.

L'exercici de 2020 ha estat atípic

La utilització de la capacitat productiva de la zona és del 57,8%

L'ocupació ha disminuït un 4,19%

Les societats han disminuït en un 0,90%.

El nombre de pernoctacions ha disminuït un 72,02%

El comerç amb l'exterior ha caigut

Hi ha una caiguda de l'activitat productiva i manquen expectatives d'inversió

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

4t TRIMESTRE 2020

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

Amb el suport de:

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

 Diputació Tarragona